

Is áis doiciméadúcháin amháin an téacs seo agus níl aon éifeacht dhlíthiúil aige. Ní ghabhann institiúidí an Aontais aon dliteanas orthu féin i leith inneachar an téacs. Is iad na leaganacha de na gníomhartha a foilsíodh in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh agus atá ar fáil ar an suíomh gréasáin EUR-Lex na leaganacha barántúla de na gníomhartha ábhartha, brollach an téacs san áireamh. Is féidir teacht ar na téacsanna oifigiúla sin ach na naisc atá leabaithe sa doiciméad seo a bhrú

► B TREOIR (AE) 2024/1760 Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE
an 13 Meitheamh 2024
maidir le dícheall cuí i dtaca le hinbhuanaitheacht chorporáideach agus lena leasaítear Treoir (AE) 2019/1937 agus Rialachán (AE) 2023/2859
(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)
(IO L 1760, 5.7.2024, lch. 1)

Arna leasú le:

		Iris Oifigiúil		
		Uimh	Leathanach	Dáta
► <u>M1</u>	Treoir (AE) 2025/794 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Aibreán 2025	L 794	1	16.4.2025

Arna ceartú le:

► **C1** Ceartúchán, IO L 90894, 10.11.2025, lch. 1 (2024/1760)



**TREOIR (AE) 2024/1760 Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS
ÓN gCOMHAIRLE**

an 13 Meitheamh 2024

**maidir le dícheall cuí i dtaca le hinbhuanaitheacht chorparáideach
agus lena leasaítear Treoir (AE) 2019/1937 agus Rialachán (AE)
2023/2859**

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

Airteagal 1

Ábhar

1. Leagtar síos leis an Treoir seo rialacha maidir leis an méid seo a leanas:

(a) oibleagáidí ar chuideachtaí maidir le drochthionchair iarbhir agus fhéideartha ar chearta an duine agus ar an gcomhshaol, i ndáil lena n-oibríochtaí féin, oibríochtaí a bhfochuideachtaí, agus leis na hoibríochtaí arna ndéanamh ag a gcomhpháirtithe gnó i slabhraí gníomhaíochtaí na gcuideachtaí sin;

(b) dliteanas i leith sáruithe ar na hoibleagáidí dá dtagraítear i bpointe(a); agus

(c) an oibleagáid ar chuideachtaí plean aistrithe i gcás maolú ar an athrú aeráide a ghlacadh agus a chur i bhfeidhm a bhfuil sé d'aidhm aige, trí na hiarrachtaí is fearr, comhoiriúnacht shamhail ghnó agus straitéis ghnó na cuideachta a áirithiú leis an aistriú chuig geilleagar inbhuanaithe agus le teorainn 1,5 °C a chur leis an téamh domhanda i gcomhréir le Comhaontú Pháras.

2. Ní bheidh an Treoir seo ina foras chun an leibhéal cosanta a laghdú do chearta an duine, cearta fostaíochta, agus sóisialta, nó leibhéal cosanta an chomhshaoil nó na haeráide a laghdú, dá bhforáiltear le dlí náisiúnta na mBallstát nó leis na comhaontuithe comhchoiteanna is infheidhme tráth glactha na Treorach seo.

3. Beidh an Treoir seo gan dochar d'oibleagáidí i réimsí chearta an duine, cearta fostaíochta agus sóisialta, chosaint an chomhshaoil agus an athraithe aeráide faoi ghníomhartha reachtacha eile an Aontais. Má thagann foráil de chuid na Treorach seo salach ar fhoráil de ghníomh reachtach eile de chuid an Aontais a bhfuil na cuspóirí céanna á saothrú aige agus ina ndéantar foráil maidir le hoibleagáidí níos fairsinge nó níos sonraí, ba cheart forlámhas a bheith ag foráil an ghnímh reachtaigh eile sin an Aontais ar feadh na coinbhleachta agus beidh feidhm acu a mhéid a bhaineann leis na hoibleagáidí sonracha sin.

Airteagal 2

Raon feidhme

1. Beidh feidhm ag an Treoir seo maidir le cuideachtaí a fhoirmítear i gcomhréir le reachtaíocht Ballstáit agus a chomhlíonann ceann amháin de na coinníollacha seo a leanas:

▼B

- (a) bhí níos mó ná 1 000 fostaí ag an gcuideachta ar an meán agus bhí glanláimhdeachas domhanda de níos mó ná EUR 450 000 000 aici sa bhliain airgeadais dheireanach dár glacadh nó dár cheart ráitis airgeadais bhliantúla a bheith glactha;
- (b) níor shroich an chuideachta na tairseacha dá dtagraítear i bpointe (a) ach is máthairchuideachta deiridh grúpa í ar grúpa é a shroich na tairseacha sin sa bhliain airgeadais dheireanach dár glacadh nó dár cheart ráitis airgeadais chomhdhlúite bhliantúla a bheith glactha;
- (c) chuaigh an chuideachta isteach i ngrúpa nó is í máthairchuideachta deiridh grúpa ar grúpa é a rinne comhaontuithe saincheadúnais nó ceadúnúcháin san Aontas i gcomaoin ríchíosanna le cuideachtaí neamhspleácha tríú páirtí, i gcás ina n-áirithítear leis na comhaontuithe sin céannacht choiteann, coincheap comhchoiteann gnó agus cur i bhfeidhm modhanna gnó aonfhoirmeacha, agus i gcás gur mhó na ríchíosanna sin ná EUR 22 500 000 sa bhliain airgeadais dheireanach dár glacadh nó dár cheart ráitis airgeadais bhliantúla a bheith glactha, agus ar choinníoll go raibh ag an gcuideachta nó ag an ngrúpa arb í an chuideachta a mháthairchuideachta, glanláimhdeachas domhanda de níos mó ná EUR 80 000 000 sa bhliain airgeadais dheireanach dár glacadh ráitis airgeadais nó dár cheart ráitis airgeadais a bheith glactha;

2. Beidh feidhm ag an Treoir seo freisin maidir le cuideachtaí a fhoirmítear i gcomhréir le reachtaíocht tríú tír agus a chomhlíonann ceann de na coinníollacha seo a leanas:

- (a) ghin an chuideachta glanláimhdeachas níos mó ná EUR 450 000 000 san Aontas sa bhliain airgeadais roimh an mbliain airgeadais dheireanach;
- (b) níor shroich an chuideachta an tairseach dá dtagraítear i bpointe (a) ach is máthairchuideachta deiridh grúpa a shroich, ar bhonn comhdhlúite, an tairseach sin sa bhliain airgeadais roimh an mbliain airgeadais dheireanach;
- (c) chuaigh an chuideachta isteach i ngrúpa nó is máthairchuideachta deiridh grúpa ar grúpa é a rinne comhaontuithe saincheadúnais nó ceadúnúcháin san Aontas i gcomaoin ríchíosanna le cuideachtaí neamhspleácha tríú páirtí, i gcás ina n-áirithítear leis na comhaontuithe sin céannacht choiteann, coincheap comhchoiteann gnó agus cur i bhfeidhm modhanna gnó aonfhoirmeacha, agus i gcás inar mhó na ríchíosanna sin ná EUR 22 500 000 san Aontas sa bhliain airgeadais roimh an mbliain airgeadais dheireanach; agus ar choinníoll gur ghin an chuideachta, nó gurb í máthairchuideachta deiridh grúpa í a ghin, glanláimhdeachas domhanda níos mó ná EUR 80 milliún san Aontas sa bhliain airgeadais dheireanach.

▼B

3. I gcás inarb é príomhghníomhaíocht na máthairchuideachta deiridh scaireanna a shealbhú i bhfochuideachtaí oibríochtúla agus nach nglacann sí páirt i gcinntí bainistíochta, oibríochtúla nó airgeadais a dhéanann difear don ghrúpa nó do cheann amháin nó níos mó dá fhochuideachtaí, féadfar í a dhíolmhú ó na hoibleagáidí faoin Treoir seo a chomhlíonadh. Tá an díolúine sin faoi réir an choinníll go n-ainmneofar ceann d'fhochuideachtaí na máthairchuideachta deiridh atá bunaithe san Aontas chun na hoibleagáidí a leagtar amach in Airteagail 6 go 16 agus Airteagal 22 chomhlíonadh thar ceann na máthairchuideachta deiridh, lena n-áirítear oibleagáidí na máthairchuideachta deiridh maidir le gníomhaíochtaí a fochuideachtaí. I gcás mar sin, tugtar na hacmhainní agus an t-údarás dlíthiúil uile is gá don fhochuideachta ainmnithe chun na hoibleagáidí sin a chomhlíonadh ar bhealach éifeachtach, go háirithe chun a áirithiú go bhfaighidh an fhochuideachta ainmnithe an fhaisnéis agus na doiciméid ábhartha ó chuideachtaí an ghrúpa chun oibleagáidí na máthairchuideachta deiridh faoin Treoir seo a chomhlíonadh.

Déanfaidh an mháthairchuideachta deiridh iarratas ar an díolúine dá dtagraítear sa chéad fhomhír den mír seo chun an údarás inniúil mhaoriseachta, i gcomhréir le hAirteagal 24, chun a mheasúnú an bhfuil na coinníollacha dá dtagraítear sa chéad fhomhír den mhír seo comhlíonta. I gcás ina gcomhlíonfar na coinníollacha, deonóidh an t-údarás inniúil maoirseachta an díolúine I gcás inarb infheidhme, cuirfidh an t-údarás sin údarás inniúil maoirseachta an Bhallstáit ina bhfuil an fhochuideachta ainmnithe bunaithe ar an eolas faoin iarratas agus ansin faoina chinneadh.

Leanfaidh an mháthairchuideachta deiridh de bheith faoi dhliteanas comhpháirteach in éineacht leis an bhfochuideachta ainmnithe i leith mhainneachtain na fochuideachta sin a hoibleagáidí a chomhlíonadh i gcomhréir leis an gcéad fhomhír den mhír seo.

4. Chun críocha mhír 1, déanfar líon na bhfostaithe páirtaimseartha a ríomh ar bhonn coibhéis lánaimseartha. Déanfar oibrithe gníomhaireachta sealadacha agus oibrithe eile i gcineálacha neamhchaighdeánacha fostaíochta, ar choinníoll go gcomhlíonann siad na critéir lena gcinntear stádas oibrí, arna mbunú ag an Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh, a áireamh nuair a bheidh líon na bhfostaithe á ríomh amhail is gur oibrithe iad atá fostaithe go díreach ar feadh tréimhse chomhionann ama ag an gcuideachta.

5. I gcás ina gcomhlíonann an chuideachta na coinníollacha a leagtar síos i mír 1 nó 2, ní bheidh feidhm ag an Treoir ach amháin má chomhlíontar na coinníollacha sin in 2 bhliain airgeadais as a chéile. Ní bheidh feidhm a thuilleadh ag an Treoir seo maidir le cuideachta dá dtagraítear i mír 1 nó 2 i gcás nach gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar síos i mír 1 nó 2 i gcás gach ceann den dá bhliain airgeadais dheireanacha as a chéile níos mó.

6. Maidir leis na cuideachtaí dá dtagraítear i mír 1, is é an Ballstát ina bhfuil a hoifig chláraithe ag an gcuideachta a bheidh inniúil ar ábhair a chumhdaítear leis an Treoir seo a rialáil.

▼B

7. Maidir le cuideachta dá dtagraítear i mír 2, is é an Ballstát ina bhfuil a brainse ag an gcuideachta sin a bheidh inniúil ar ábhair a chumhdaítear leis an Treoir seo a rialáil. Mura bhfuil brainse ag cuideachta in aon Bhallstát, nó má tá brainsí aici atá lonnaithe i mBallstáit éagsúla, is é an Ballstát inar ghin an chuideachta sin an glanláimhdeachas is airde san Aontas sa bhliain airgeadais roimh an mbliain airgeadais dheireanach a bheidh inniúil chun rialáil a dhéanamh ar ábhair a chumhdaítear leis an Treoir seo.

8. Ní bheidh feidhm ag an Treoir seo maidir le CIManna, mar a shainmhínítear in Airteagal 4(1), pointe (a), de Threoir 2011/61/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹⁾ ná maidir le gnóthais le haghaidh comhinfeistíochta in urrúis inaistrithe (GCUInna) de réir bhrí Airteagal 1(2) de Threoir 2009/65/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽²⁾.

*Airteagal 3***Sainmhínithe**

1. Chun críocha na Treorach seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

(a) ciallaíonn ‘cuideachta’ aon cheann díobh seo a leanas:

(i) duine dlítheanach atá bunaithe mar cheann de na foirmeacha dlíthiúla a liostaítear in Iarscríbhinní I agus II a ghabhann le Treoir 2013/34/AE;

(ii) duine dlítheanach atá bunaithe i gcomhréir le dlí náisiúnta tríú tír i bhfoirm atá inchomparáide leis na foirmeacha a liostaítear in Iarscríbhinní I agus II a ghabhann le Treoir 2013/34/AE;

(iii) gnóthas airgeadais rialáilte, gan beann ar a fhoirm dhlíthiúil, is:

— institiúid creidmheasa é mar a shainmhínítear in Airteagal 4(1), pointe (1), de Rialachán (AE) Uimh. 575/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Treoir 2011/61/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 8 Meitheamh 2011 maidir le Bainisteoirí Cistí Infheistíochta Malartacha agus lena leasaítear Treoir 2003/41/CE agus Treoir 2009/65/CE agus Rialachán (CE) Uimh. 1060/2009 agus (AE) Uimh. 1095/2010 (IO L 174, 1.7.2011, lch. 1).

⁽²⁾ Treoir 2009/65/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le comhordú dlíthe, rialachán agus forálacha riaracháin a bhaineann le gnóthais le haghaidh comhinfeistíochta in urrúis inaistrithe (UCITS) (IO L 302, 17.11.2009, lch. 32).

⁽³⁾ ►C1 Rialachán (AE) Uimh. 575/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir le ceanglais stuamachta i gcomhair institiúidí creidmheasa agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 (IO L 176, 27.6.2013, lch. 1). ◀

▼B

- gnólacht infheistíochta mar a shainmhínítear in Airteagal 4(1), pointe (1), de Threoir 2014/65/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽⁴⁾;
- bainisteoir cistí infheistíochta malartacha (BCIM), mar a shainmhínítear in Airteagal 4(1), pointe (b), de Threoir 2011/61/AE, lena n-áirítear bainisteoir cistí caipitil fiontair Eorpacha (EuVECA), dá dtagraítear i Rialachán (AE) Uimh. 345/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽⁵⁾, bainisteoir cistí fiontraíochta sóisialta Eorpacha (EuSEF), dá dtagraítear i Rialachán (AE) Uimh. 346/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽⁶⁾, agus bainisteoir cistí infheistíochta fadtéarmaí Eorpacha (ELTIF), dá dtagraítear i Rialachán (AE) 2015/760 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽⁷⁾;
- cuideachta bainistíochta mar a shainmhínítear in Airteagal 2(1), pointe (c), de Threoir 2009/65/CE
- gnóthas árachais mar shainmhínítear in Airteagal 13, pointe (1), de Threoir 2009/138/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽⁸⁾;
- gnóthas atharachais mar a shainmhínítear in Airteagal 13, pointe (4), de Threoir 2009/138/CE;
- institiúid le haghaidh soláthar scoir ceirde faoi raon feidhme Threoir (AE) 2016/2341 i gcomhréir le hAirteagal 2 di, murar roghnaigh Ballstát iomlán na Treorach sin, nó cuid de, a chur i bhfeidhm ar na hinstiúidí sin le haghaidh soláthar scoir ceirde i gcomhréir le hAirteagal 5 den Treoir sin;
- contrapháirtí lárnach mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (1), de Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽⁹⁾;

⁽⁴⁾ Treoir 2014/65/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Bealtaine 2014 maidir le margaí in ionstraimí airgeadais agus lena leasaítear Treoir 2002/92/CE agus Treoir 2011/61/AE (IO L 173, 12.6.2014, lch. 349).

⁽⁵⁾ Rialachán (AE) Uimh. 345/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Aibreán 2013 maidir le cistí caipitil fiontair Eorpacha (IO L 115, 25.4.2013, lch. 1).

⁽⁶⁾ Rialachán (AE) Uimh. 346/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Aibreán 2013 maidir le cistí fiontraíochta sóisialta Eorpacha (IO L 115, 25.4.2013, lch. 18).

⁽⁷⁾ Rialachán (AE) 2015/760 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2015 maidir le cistí infheistíochta fadtéarmaí Eorpacha (IO L 123, 19.5.2015, lch. 98).

⁽⁸⁾ Treoir 2009/138/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Samhain 2009 maidir le gabháil le gnó an Árachais agus an Atharachais agus an gnó sin a shaothrú (Sócmhainneacht II) (IO L 335, 17.12.2009, lch. 1).

⁽⁹⁾ Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 4 Iúil 2012 maidir le díorthaigh thar an gcuntar, contrapháirtithe lárnacha agus stórtha trádála (IO L 201, 27.7.2012, lch. 1).

▼B

- taisclann lárnach urrús mar a shainmhínítear in Airteagal 2(1), pointe (1), de Rialachán (AE) Uimh. 909/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹⁰⁾;
- meán sainchuspóireach árachais nó athárachais é a údaraítear i gcomhréir le hAirteagal 211 de Threoir 2009/138/CE;
- ‘eintiteas sainchuspóireach urrúsúcháin’ mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (2), de Rialachán (AE) 2017/2402 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹¹⁾;
- cuideachta sealbhaíochta airgeadais mar a shainmhínítear in Airteagal 4(1), pointe (20) de Rialachán (AE) Uimh. 575/2013, cuideachta sealbhaíochta árachais mar a shainmhínítear in Airteagal 212(1), pointe (f), de Threoir 2009/138/CE nó cuideachta sealbhaíochta airgeadais mheasctha mar a shainmhínítear in Airteagal 212(1), pointe (h), de Threoir 2009/138/CE, is cuid de ghrúpa árachais atá faoi réir maoirseachta ar leibhéal an ghrúpa de bhun Airteagal 213 den Treoir sin agus nach bhfuil díolmhaithe ó mhaoirseacht ghrúpa de bhun Airteagal 214(2) de Threoir 2009/138/CE;
- institiúid creidmheasa dá dtagraítear in Airteagal 1(1), pointe (d), de Rialachán (AE) 2015/2366 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹²⁾;
- gnóthas árachais mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (1), de Threoir 2009/110/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹³⁾;

⁽¹⁰⁾ Rialachán (AE) Uimh. 909/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Iúil 2014 maidir le socraíocht urrús san Aontas Eorpach a fheabhsú agus maidir le taisclanna lárnacha urrús agus lena leasaítear Treoracha 98/26/CE agus 2014/65/AE agus Rialachán (AE) Uimh. 236/2012 (IO L 257, 28.8.2014, lch. 1).

⁽¹¹⁾ Rialachán (AE) 2017/2402 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Nollaig 2017 lena leagtar síos creat ginearálta maidir le hurrúsú agus lena gcruthaítear creat sonrach maidir le hurrúsú simplí trédhearcach caighdeánaithe, agus lena leasaítear Treoracha 2009/65/CE, 2009/138/CE agus 2011/61/AE agus Rialachán (CE) Uimh. 1060/2009 agus Rialachán (AE) Uimh. 648/2012 (IO L 347, 28.12.2017, lch. 35).

⁽¹²⁾ Treoir (AE) 2015/2366 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Samhain 2015 maidir le seirbhísí íocaíochta sa mhargadh inmheánach, lena leasaítear Treoracha 2002/65/CE, 2009/110/CE agus 2013/36/AE agus Rialachán (AE) Uimh. 1093/2010, agus lena n-aisghairtear Treoir 2007/64/CE (IO L 337, 23.12.2015, lch. 35).

⁽¹³⁾ Treoir 2009/110/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Meán Fómhair 2009 maidir le dul i mbun an ghnó a ghabhann le hinstiúidí aigrid leictreonaigh agus leanúint den ghnó sin agus maoirseacht stuamachta a dhéanamh air lena leasaítear Treoir 2005/60/CE agus Treoir 2006/48/CE agus lena n-aisghairtear Treoir 2000/46/CE (IO L 267, 10.10.2009, lch. 7).

▼B

- soláthróir seirbhísí sluachistiúcháin mar a shainmhínítear in Airteagal 2(1), pointe (e), de Rialachán (AE) 2020/1503 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹⁴⁾;
 - soláthróir seirbhísí cripteashócmhainní mar a shainmhínítear in Airteagal 3(1), pointe (15), de Rialachán (AE) 2023/1114 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹⁵⁾, i gcás ina bhfuil seirbhís cripteashócmhainní amháin nó níos mó á soláthar aige mar a shainmhínítear in Airteagal 3(1), pointe (16), den Rialachán sin;
- (b) ciallaíonn ‘drochthionchar ar an gcomhshaol’ tionchar ar an gcomhshaol de thoradh sárú ar na toirmisc agus na hoibleagáidí a liostaítear i gCuid I, pointí 15 agus 16, agus Cuid II den Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo, agus an reachtaíocht náisiúnta a bhfuil nasc aici le forálacha na n-ionstraimí a liostaítear iontu á cur i gcuntas;
- (c) ciallaíonn ‘drochthionchar ar chearta an duine’ tionchar ar dhaoine a eascraíonn as na nithe seo a leanas:
- (i) mí-úsáid ar cheann de chearta an duine a liostaítear i gCuid I, Roinn 1, den Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo, ó tá na cearta sin cumhdaithe sna hionstraimí idirnáisiúnta a liostaítear i gCuid I, Roinn 2, den Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo;
 - (ii) mí-úsáid ar cheart duine nach liostaítear i gCuid I, Roinn 1, den Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo, ach atá cumhdaithe sna ionstraimí um chearta an duine a liostaítear i gCuid I, Roinn 2, den Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo, ar choinníoll:
- go bhféadfaidh cuideachta nó eintiteas dlíthiúil mí-úsáid a bhaint as ceart sin an duine;
 - go gcuireann mí-úsáid ar cheart an duine isteach go díreach ar leas dlíthiúil a chosnaítear sna ionstraimí um chearta an duine a liostaítear i gCuid I, Roinn 2, den Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo; agus
 - go bhféadfadh sé a bheith tuartha go réasúnta ag an gcuideachta gur bhaolach go mbeadh éifeacht ar cheart sin an duine, agus imthosca an cháis shonraigh á gcur i gcuntas, lena n-áirítear cineál agus méid oibriochtaí gnó na cuideachta agus a slabhra gníomhaíochtaí, saintréithe na hearnála eacnamaíche agus an comhthéacs geografach agus oibriochtúil;

⁽¹⁴⁾ Rialachán (AE) 2020/1503 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 7 Deireadh Fómhair 2020 maidir le soláthraithe Eorpacha seirbhísí sluachistiúcháin do ghnó, agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2017/1129 agus Treoir (AE) 2019/1937 (IO L 347, 20.10.2020, lch. 1).

⁽¹⁵⁾ Rialachán (AE) 2023/1114 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 31 Bealtaine 2023 maidir le margáil i gcripteashócmhainní, agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1093/2010 agus (AE) Uimh. 1095/2010 agus Treoracha 2013/36/AE agus (AE) 2019/1937 (IO L 150, 9.6.2023, lch. 40).

▼B

- (d) ciallaíonn ‘drochthionchar’ drochthionchar ar an gcomhshaol nó drochthionchar ar chearta an duine;
- (e) ciallaíonn ‘fochuideachta’ duine dlítheanach mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (10) de Threoir 2013/34/AE agus duine dlítheanach trína bhfeidhmítear gníomhaíocht ‘gnóthas rialaithe’ mar a shainmhínítear é in Airteagal 2(1), pointe (f) de Threoir 2004/109/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹⁶⁾;
- (f) ciallaíonn ‘comhpháirtí gnó’ eintiteas:
 - (i) a bhfuil comhaontú tráchtála ag an gcuideachta leis a bhaineann le hoibríochtaí, táirgí nó seirbhísí na cuideachta nó dá soláthraíonn an chuideachta seirbhísí de bhun phointe (g) (‘comhpháirtí gnó díreach’); nó
 - (ii) nach comhpháirtí gnó díreach é ach a dhéanann oibríochtaí gnó a bhaineann le hoibríochtaí, táirgí nó seirbhísí na cuideachta (‘comhpháirtí gnó indíreach’);
- (g) ciallaíonn ‘slabhra gníomhaíochtaí’:
 - (i) gníomhaíochtaí comhpháirtithe gnó réamhtheachtacha cuideachta a bhaineann le táirgeadh earraí nó le soláthar seirbhísí arna dhéanamh ag an gcuideachta sin, lena n-áirítear dearadh, eastóscadh, foinsiú, monarú, iompar, stóráil agus soláthar amhábhbar, táirgí nó codanna de na táirgí agus forbairt an táirge nó na seirbhíse; agus
 - (ii) gníomhaíochtaí comhpháirtithe gnó iarteachtacha cuideachta a bhaineann le dáileadh, iompar agus stóráil tháirge na cuideachta sin, i gcás ina ndéanann na comhpháirtithe gnó na gníomhaíochtaí sin don chuideachta nó thar ceann na cuideachta, seachas dáileadh, iompar agus stóráil táirge atá faoi réir na rialuithe onnmhairiúcháin faoi Rialachán (AE) 2021/821 nó na rialuithe onnmhairiúcháin a bhaineann le hairm, muinisin nó ábhair chogaidh, a luaith a bheidh onnmhairiú an táirge údaráithe.
- (h) ciallaíonn ‘fíorú neamhspleách tríú páirtí’ fíorú go gcomhlíonann cuideachta, nó codanna dá slabhra gníomhaíochtaí, ceanglais maidir le cearta an duine agus an comhshaol a eascraíonn as an Treoir seo, is fíorú arna dhéanamh ag saineolaí atá oibiachtúil neamhspleách go hiomlán ar an gcuideachta, saor ó aon choinbhleacht leasa agus ó thionchar seachtrach, a bhfuil taithí agus inniúlacht aige in ábhair a bhaineann leis an gcomhshaol nó le cearta an duine, de réir chineál an drochthionchair, agus atá cuntasach as cáilíocht agus iontaofacht an fhíoraithe;

⁽¹⁶⁾ Treoir 2004/109/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Nollaig 2004 maidir le comhchuibhiú ceanglas trédhearcachta i ndáil le faisnéis i dtaobh eisitheoirí a ligtear isteach a gcuid urrús chun a dtrádála ar mhargadh rialaithe agus lena leasaítear Treoir 2001/34/CE (IO L 390, 31.12.2004, lch. 38).

▼B

- (i) ciallaíonn ‘FBM’ micreaghnóthas, gnóthas beag nó gnóthas meánmhéide, gan beann ar a fhoirm dhlíthiúil, nach cuid de mhórghrúpa é, mar a shainmhínítear na téarmaí sin de réir Airteagal 3(1), (2), (3) agus (7) de Threoir 2013/34/AE;
- (j) ciallaíonn ‘tionscnamh earnála nó il-gheallsealbhóirí’ teaghlaim de nósanna imeachta, uirlisí agus sásraí deonacha díchill chuí, arna bhforbairt agus arna maoirsiú ag rialtais, comhlachais tionscail, eagraíochtaí leasmhara, lena n-áirítear eagraíochtaí na sochaí sibhialta, nó grúpálacha nó teaglama de, ina bhféadfaidh cuideachtaí a bheith rannpháirteach chun tacú le chur chun feidhme oibleagáidí díchill chuí;
- (k) ciallaíonn ‘ionadaí údaráithe’ duine nádúrtha nó dlítheanach ar a bhfuil cónaí nó atá bunaithe san Aontas agus ag a bhfuil sainordú ó chuideachta de réir bhrí phointe (a)(ii) gníomhú thar a ceann i ndáil le comhlíonadh oibleagáidí na cuideachta sin de bhun na Teorach seo;
- (l) ciallaíonn ‘drochthionchar dian’ drochthionchar a bhfuil tábhacht ar leith ag baint leis de bharr a chineáil, amhail tionchar lena mbaineann díobháil do bheatha, do shláinte agus do shaoirse an duine, nó de bharr a scála, raon feidhme nó carachtar doleigheasta, agus a thromchúisí atá sé á chur i gcuntas, lena n-áirítear líon na ndaoine a bhfuil éifeacht orthu nó a bhféadfaidh sé go mbeadh éifeacht orthu, a mhéid a dhéantar damáiste a fhéadfar damáiste a dhéanamh don chomhshaol nó go mbeadh éifeacht eile air, a dhoinchúlaithe atá sé na teorainneacha ar an gcumas daoine aonair dá ndéantar difear nó an comhshaol a athbhunú go riocht coibhéiseach dá riocht roimh an drochthionchar laistigh d’achar réasúnta;
- (m) ciallaíonn ‘glanláimhdeachas’:
 - (i) an ‘glanláimhdeachas’ mar a shainmhín in Airteagal 2, pointe (5), de Threoir 2013/34/AE; nó
 - (ii) i gcás ina gcuireann an chuideachta caighdeáin idirnáisiúnta chuntasaíochta i bhfeidhm arna nglacadh ar bhonn Rialachán (CE) Uimh. 1606/2002 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁽¹⁷⁾ nó gur cuideachta í de réir bhrí phointe (a)(ii), an t-ioncam arna shainiú leis an gcreat tuairiscithe airgeadais, nó de réir bhrí an chreata tuairiscithe airgeadais ar ar a bhonn a ullmhaítear ráitis airgeadais na cuideachta;
- (n) ciallaíonn ‘geallsealbhóirí’ fostaithe na cuideachta, fostaithe a fochuideachtaí, ceardchumainn agus ionadaithe oibrithe, tomhaltóirí agus daoine aonair eile, grúpálacha, pobail nó eintitis a ndéanann táirgí, seirbhísí agus oibríochtaí na cuideachta, a fochuideachtaí agus a comhpháirtithe gnó lena n-áirítear fostaithe chomhpháirtithe gnó na cuideachta agus a gceardchumainn agus ionadaithe oibrithe, institiúidí náisiúnta um chearta an duine agus comhshaoil, eagraíochtaí na sochaí sibhialta a bhfuil de chuspóir acu an comhshaol a chosaint, agus ionadaithe dlisteanacha na ndaoine aonair, na ngrúpálacha, na bpobal nó na n-eintiteas sin difear dá gcearta nó dá leasanna nó a bhféadfaidís difear a dhéanamh dóibh; ón gComhairle nó

⁽¹⁷⁾ Rialachán (CE) Uimh. 1606/2002 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Iúil 2002 maidir le caighdeáin idirnáisiúnta chuntasaíochta a chur i bhfeidhm (IO L 243, 11.9.2002, lch. 1).

▼B

- (o) ciallaíonn ‘bearta iomchuí’ bearta is féidir cuspóirí an díchill chuí a bhaint amach trí aghaidh a thabhairt ar shlí éifeachtach ar dhrochthionchair ar shlí atá comhréireach le leibhéal na déine agus le dóchúlacht an drochthionchair, agus atá ar fáil ar bhonn réasúnta don chuideachta, agus imthosca an cháis shonraigh á gcur i gcuntas, lena n-áirítear cineál agus méid an drochthionchair agus na fachtóirí riosca ábhartha;
 - (p) ciallaíonn ‘caidreamh gnó’ an caidreamh idir cuideachta agus comhpháirtí gnó;
 - (q) ciallaíonn ‘máthairchuideachta’ cuideachta a rialaíonn fochuideachta amháin nó níos mó;
 - (r) ciallaíonn ‘máthairchuideachta deiridh’ máthairchuideachta a rialaíonn, go díreach nó go hindíreach i gcomhréir leis na critéir a leagtar amach in Airteagal 22(1) go (5) de Threoir 2013/34/AE, fochuideachta amháin nó níos mó agus nach bhfuil á rialú ag cuideachta eile;
 - (s) ciallaíonn ‘grúpa cuideachtaí’ nó ‘grúpa’ máthairchuideachta agus gach ceann dá fochuideachtaí;
 - (t) ciallaíonn leigheas an duine nó na daoine, na pobail nó an comhshaol a raibh éifeacht orthu a athchóiriú go riocht atá coibhéiseach nó chomh cosúil agus is féidir leis an riocht ina mbeidís dá mba rud é nár tharla an drochthionchar iarbhrí, i gcomhréir le baint na cuideachta leis an drochthionchar, lena n-áirítear cúiteamh airgeadais nó eile arna sholáthar ag an gcuideachta do dhuine nó do dhaoine a ndeachaigh an drochthionchar i bhfeidhm orthu agus, i gcás inarb infheidhme, aisíoc na gcostas arna dtabhú ag údarais phoiblí i ndáil le haon bheart feabhais is gá.
 - (u) ciallaíonn ‘fachtóirí riosca’ fíricí, staideanna nó imthosca a bhaineann le déine agus dóchúlacht drochthionchair, lena n-áirítear fachtóirí riosca ar leibhéal na cuideachta, fachtóirí riosca na n-oibríochtaí gnó, fachtóirí riosca geografacha agus comhthéacsúla, fachtóirí riosca na dtáirgí agus na seirbhíse, agus fíricí, staideanna nó imthosca earnálacha;
 - (v) ciallaíonn ‘déine drochthionchair’ scála, raon feidhme agus carachtar doleigheasta an drochthionchair, agus a thromchúisí atá sé á cur san áireamh, lena n-áirítear líon na ndaoine a bhfuil éifeacht orthu nó a bhféadfadh éifeacht a bheith orthu, a mhéid a dhéantar nó a bhféadfaí damáiste a dhéanamh don chomhshaol nó éifeacht eile a bheith air, a dho-athraithí atá sé agus na teorainneacha ar an gcumas ó thaobh na daoine nó an comhshaol a raibh éifeacht orthu a athbhunú go riocht coibhéiseach dá riocht roimh an drochthionchar laistigh d’achar réasúnta ama.
2. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 34 chun an Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo a leasú tríd an méid a leanas a dhéanamh tríd an méid seo a leanas:
- (a) na tagairtí d’airteagail ionstraimí idirnáisiúnta arna ndaingniú ag na Ballstáit uile agus a thagann faoi raon feidhme cirt shonraigh, toirmisc shonraigh nó oibleagáide sonraí a bhaineann le cearta an duine, saoirsí bunúsacha agus an comhshaol a chosaint arna liostú san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo, a chur isteach;

▼B

- (b) na tagairtí d'ionstraimí idirnáisiúnta dá dtagraítear san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo, a mhodhnú i gcás inarb iomchuí, i bhfianaise aon mhodhnú, dímhóladh nó aisghairm arna dhéanamh ar na hionstraimí sin;
- (c) i gcomhréir le forbairtí laistigh de na fóraim idirnáisiúnta ábhartha maidir leis na hionstraimí a liostaítear i gCuid 1, Roinn 2, den Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo:
 - (i) na tagairtí d'ionstraimí nua lena gcumhdaítear an t-ábhar céanna agus atá daingnithe ag na Ballstáit uile a chur in ionad na dtagairtí do na hionstraimí atá liostaithe; nó
 - (ii) tagairtí d'ionstraimí nua lena gcumhdaítear an t-ábhar céanna agus a chumhdaítear leis na hionstraimí liostaithe agus atá daingnithe ag na Ballstáit uile a chur isteach.

*Airteagal 4***Leibhéal an chomhchuibhithe**

1. Gan dochar d'Airteagal 1(2) agus (3), ní thabharfaidh na Ballstáit isteach ina ndlí náisiúnta forálacha faoin réimse a chumhdaítear leis an Treoir seo, lena leagtar síos oibleagáidí díchill chuí maidir le cearta an duine agus maidir leis an gcomhshaol, ar forálacha iad nach bhfuil i gcomhréir leo siúd a leagtar síos in Airteagal 8(1) agus (2), Airteagal 10(1) agus Airteagal 11(1).

2. D'ainneoin mhír 1, ní chuirfidh an Treoir seo bac ar na Ballstáit forálacha níos déine a thabhairt isteach ina ndlí náisiúnta nach ionann iad agus na forálacha a leagtar síos i bhforálacha seachas Airteagal 8(1) agus (2), Airteagal 10(1) agus Airteagal 11(1), nó forálacha atá níos sonraí i dtéarmaí an chuspóra nó an réimse a chumhdaítear, chun leibhéal éagsúil cosanta a bhaint amach i ndáil le cearta an duine, cearta fostaíochta agus cearta sóisialta, an chomhshaol nó an aeráid.

*Airteagal 5***Dícheall cuí**

1. Áiríteoidh na Ballstáit go ndéanfaidh cuideachtaí dícheall cuí rioscabhunaithe maidir le cearta an duine agus leis an gcomhshaol mar a leagtar síos in Airteagail 7 go 16 ('dícheall cuí') trí na gníomhaíochtaí seo a leanas a dhéanamh:

- (a) dícheall cuí a chomhtháthú ina mbeartais agus ina gcórais bainistithe riosca i gcomhréir le hAirteagal 7;
- (b) drochthionchair iarbhir nó fhéideartha a shainaithint agus a mheasúnú i gcomhréir le hAirteagal 8 agus i gcás inar gá, tosaíocht a thabhairt do dhrochthionchair fhéideartha agus iarbhir i gcomhréir le hAirteagal 9;
- (c) drochthionchair fhéideartha a chosc agus a mhaolú, agus deireadh a chur le drochthionchair iarbhir agus a méid a mhaolú i gcomhréir le hAirteagail 10 agus 11;
- (d) leigheas a chur ar fáil i gcás drochthionchair iarbhir i gcomhréir le hAirteagal 12;

▼B

- (e) dul i mbun rannpháirtíocht fhóinteach leis na páirtithe leasmhara i gcomhréir le hAirteagal 13;
- (f) sásra fógra agus nós imeachta gearán a bhunú agus a choinneáil ar bun i gcomhréir le hAirteagal 14;
- (g) faireachán a dhéanamh ar éifeachtacht a mbeartais díchill chuí agus a mbeart díchill chuí i gcomhréir le hAirteagal 15;
- (h) an dícheall cuí a chur in iúl go poiblí i gcomhréir le hAirteagal 16.

2. Áiríteoidh na Ballstáit, chun críocha díchill chuí, go bhfuil cuideachtaí i dteideal acmhainní agus faisnéis a chomhroinnt laistigh dá ngrúpaí cuideachtaí faoi seach agus le heintitis dhlíthiúla eile.

3. Áiríteoidh na Ballstáit nach mbeidh oibleagáid ar chomhpháirtí gnó faisnéis ar rún trádála í mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (1) de Threoir (AE) 2016/943 a nochtadh do chuideachta atá ag comhlíonadh na n-oibleagáidí a eascraíonn as an Treoir seo gan dochar do nochtadh chéannacht na gcomhpháirtithe gnó díreacha agus indíreacha, ná faisnéis bhunriachtanach is gá chun drochthionchair iarbhír nó fhéideartha a shainaithint, i gcás inar gá agus ina bhfuil údar cuí leis chun go gcomhlíonfaidh an chuideachta oibleagáidí díchill chuí. Beidh an méid sin gan dochar don fhéidearthacht atá ag na comhpháirtithe gnó a rún trádála a chosaint trí na sásraí a bhunaítear le Treoir (AE) 2016/943. Ní bheidh oibleagáid ar chomhpháirtithe gnó riamh faisnéis rúnaicmithe nó faisnéis eile a nochtadh a mbeadh a nochtadh ina cúis le riosca do leasanna bunriachtanacha slándála stáit.

4. Ceanglóidh na Ballstáit ar chuideachtaí doiciméadacht a choinneáil maidir leis na gníomhaíochtaí a rinneadh chun a n-oibleagáidí díchill chuí a chomhlíonadh chun comhlíonadh a léiriú, lena n-áirítear fianaise thacaíochta, go ceann 5 bliana ar a laghad ón tráth a táirgeadh nó a fuarthas an doiciméadacht sin.

Más rud é, ar dhul in éag na tréimhse choinneála dá bhforáiltear sa chéad fhomhír go bhfuil imeachtaí breithiúnacha nó riaracháin ar siúl faoin Treoir seo, cuirfear síneadh leis an tréimhse choinneála go dtí go dtabharfar an t-ábhar i gcrích.

Airteagal 6

Tacaíocht i ndáil le dícheall chuí ar leibhéal an ghrúpa

1. ►C1 Áiríteoidh na Ballstáit go lamhálfar do mháthairchuideachtaí a thagann faoi raon feidhme na Treorach seo na hoibleagáidí a leagtar amach in Airteagail 7 go 16 agus in Airteagal 22 ◄ a chomhlíonadh thar ceann cuideachtaí is fochuideachtaí de na máthairchuideachtaí sin agus a thagann faoi raon feidhme na Treorach seo, má áirithítear comhlíonadh éifeachtach leis sin. Beidh an méid sin gan dochar do na fochuideachtaí sin a bheith faoi réir fheidhmiú chumhachtaí an údaráis mhaoirseachta i gcomhréir le hAirteagal 25 agus dá ndliteanas sibhialta i gcomhréir le hAirteagal 29.

▼B

2. Beidh na hoibleagáidí díchill chuí a leagtar amach in Airteagail 7 go 16 á gcomhlíonadh ag máthairchuideachta i gcomhréir le mír 1 den Airteagal seo, faoi réir na coinníollacha seo a leanas ar fad:

- (a) soláthraíonn an fhochuideachta agus an mháthairchuideachta an fhaisnéis uile is gá dá chéile chun na hoibleagáidí a eascraíonn as an Treoir seo a chomhlíonadh;
- (b) cloíonn an fhochuideachta le beartas díchill chuí a máthairchuideachta arna oiriúnú mar is cuí chun a áirithiú go gcomhlíontar na hoibleagáidí a leagtar síos in Airteagal 7(1) i ndáil leis an bhfochuideachta;
- (c) comhtháthaíonn an fhochuideachta dícheall cuí ina beartais agus ina córais bainistithe riosca go léir i gcomhréir le hAirteagal 7, agus tuairisc shoiléir á tabhairt aici ar na hoibleagáidí atá le comhlíonadh ag an máthairchuideachta, agus, i gcás inar gá, é sin á chur in iúl do na geallsealbhóirí ábhartha;
- (d) i gcás inar gá, leanann an fhochuideachta de bhearta iomchuí a dhéanamh i gcomhréir le hAirteagail 10 agus 11, agus leanann sí dá hoibleagáidí a chomhlíonadh faoi Airteagail 12 agus 13;
- (e) i gcás inarb ábhartha, lorgaíonn an fhochuideachta dearbhuithe conarthacha ó chomhpháirtí gnó díreach i gcomhréir le hAirteagal 10(2), pointe (b), nó Airteagal 11(3), pointe (c), agus lorgaíonn sí dearbhuithe conarthacha ó chomhpháirtí gnó indíreach i gcomhréir le hAirteagal 10(4) nó le hAirteagal 11(5) agus déanann sí an caidreamh gnó a chur ar fionraí nó a fhoirceannadh go sealadach i gcomhréir le hAirteagal 10(6) nó le hAirteagal 11(7).

3. I gcás ina gcomhlíonann an mháthairchuideachta an oibleagáid a leagtar amach in Airteagal 22 thar ceann na fochuideachta i gcomhréir le mír 1 den Airteagal seo, comhlíonfaidh an fhochuideachta na hoibleagáidí a leagtar síos in Airteagal 22 i gcomhréir le plean aistrithe na máthairchuideachta maidir le maolú ar an athrú aeráide arna oiriúnú mar is cuí dá samhail ghnó agus dá straitéis ghnó.

*Airteagal 7***Dícheall cuí a chomhtháthú i mbeartais agus i gcórais bainistithe riosca na cuideachta**

1. Áiríteoidh na Ballstáit go ndéanfaidh cuideachtaí an dícheall cuí a chomhtháthú ina mbeartais ábhartha go léir agus ina gcórais bainistithe riosca ábhartha go léir agus go mbeidh beartas díchill chuí i bhfeidhm acu lena gcinntítear dícheall cuí rioscabhunaithe.

2. Déanfar an beartas díchill chuí dá dtagraítear i mír 1 a fhorbairt tar éis dul i gcomhairle le fostaithe na cuideachta agus lena n-ionadaithe, agus ba cheart an méid seo a leanas a bheith ann:

- (a) tuairisc ar chur chuige na cuideachta, lena n-áirítear san fhadtéarma, maidir le dícheall cuí;

▼B

- (b) cód iompair ina bhfuil cur síos ar rialacha agus prionsabail atá le leanúint sa chuideachta ina hiomláine agus ina fochuideachtaí, agus i gcomhpháirtithe gnó díreacha nó indíreacha na cuideachta, i gcomhréir le hAirteagal 10(2), pointe (b), Airteagal 10(4), Airteagal 11(3), pointe (c), nó Airteagal 11(5); agus
- (c) tuairisc ar na próisis a cuireadh i bhfeidhm chun an dícheall cuí a chomhtháthú i mbeartais ábhartha na cuideachta agus a chur chun feidhme, lena n-áirítear na bearta a glacadh chun comhlíonadh an chóid iompair dá dtagraítear i bpointe (b) a fhíorú agus chun cur i bhfeidhm an chóid sin a leathnú chun comhpháirtithe gnó.

3. Áiríteoidh na Ballstáit go ndéanfaidh na cuideachtaí a mbeartais díchill chuí a nuashonrú gan mhoill mhíchuí tar éis athrú suntasach a bheith ann, agus athbhreithniú a dhéanamh air agus, i gcás inar gá, é a nuashonrú gach 24 mhí ar a laghad.

Chun na críoch dá dtagraítear sa chéad fhomhír, cuirfidh cuideachtaí i gcuntas na drochthionchar a sainaitníodh cheana i gcomhréir le hAirteagal 8, chomh maith leis na bearta iomchuí a rinneadh chun aghaidh a thabhairt ar na drochthionchair sin i gcomhréir le hAirteagal 10 agus 11 agus toradh na measúnuithe a rinneadh i gcomhréir le hAirteagal 15.

Airteagal 8

Drochthionchair iarbhir agus fhéideartha a shainaithint agus a mheasúnú

1. Áiríteoidh na Ballstáit go ndéanfaidh cuideachtaí bearta iomchuí chun drochthionchair iarbhir agus fhéideartha a shainaithint agus a mheasúnú a eascraíonn as a n-oibríochtaí féin nó as oibríochtaí a bhfochuideachtaí agus, i gcás ina bhfuil baint acu lena slabhraí gníomhaíochtaí, as oibríochtaí a gcomhpháirtithe gnó, i gcomhréir leis an Airteagal seo.

2. Mar chuid den oibleagáid a leagtar amach i mír 1, agus fachtóirí riosca ábhartha á gcur i gcuntas, déanfaidh cuideachtaí bearta iomchuí chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

- (a) mapáil a dhéanamh ar a n-oibríochtaí, ar oibríochtaí a bhfochuideachtaí agus, i gcás ina bhfuil baint acu lena slabhraí gníomhaíochtaí, oibríochtaí a gcomhpháirtithe gnó, chun na réimsí ginearálta a shainaithint inar dóchúlá drochthionchair a bheith ann agus inar dóchúlá na drochthionchair a bheith níos déine;
- (b) bunaithe ar thorthaí na mapála dá dtagraítear i bpointe (a), measúnú cuimsitheach ar a n-oibríochtaí féin, ar oibríochtaí a bhfochuideachtaí agus, i gcás ina mbaineann siad lena slabhraí gníomhaíochtaí, ar oibríochtaí a gcomhpháirtithe gnó, sna réimsí inar sainaitníodh drochthionchair a bheith níos dóchúlá agus níos déine.

▼B

3. Áiritheoidh na Ballstáit, chun na drochthionchair dá dtagraítear i mír 1 a shainaithint agus a mheasúnú, go mbeidh cuideachtaí i dteideal úsáid a bhaint, bunaithe i gcás inarb iomchuí ar fhaisnéis chainníochtúil agus cháilíochtúil, as acmhainní iomchuí, lena n-áirítear tuarascálacha neamhspleácha agus faisnéis a bhailítear tríd an sásra fógra agus an nós imeachta gearán dá bhforáiltear in Airteagal 14.

4. I gcás inar féidir an fhaisnéis is gá don mheasúnú domhain dá bhforáiltear i mír 2, pointe (b), a fháil ó chomhpháirtithe gnó ar leibhéal éagsúla den slabhra gníomhaíochtaí, tabharfaidh an chuideachta tosaíocht don fhaisnéis sin a iarraidh, i gcás inar réasúnta, ó na comhpháirtithe gnó inar dóchúlá drochthionchair a bheith ann.

*Airteagal 9***Tosaíocht a thabhairt do dhrochthionchair iarbhir agus fhéideartha a sainaithníodh**

1. I gcás nach bhfuil sé indéanta na drochthionchair uile arna sainaithint a chosc, a mhaolú, deireadh a chur leo nó iad a íoslaghdú go hiomlán ag an am céanna, áiritheoidh na Ballstáit go dtabharfaidh cuideachtaí tosaíocht do na drochthionchair arna sainaithint de bhun Airteagal 8 chun na hoibleagáidí a leagtar síos in Airteagal 10 nó 11 a chomhlíonadh.

2. Beidh an tosaíocht dá dtagraítear i mír 1 bunaithe ar dhéine agus ar dhóchúlacht na ndrochthionchar.

3. Ach aghaidh a bheith tugtha ar na drochthionchair is déine agus is dóchúlá i gcomhréir le hAirteagal 10 nó 11 laistigh d'achar réasúnta ama, tabharfaidh an chuideachta aghaidh ar dhrochthionchair ar lú a ndéine agus a ndóchúlacht.

*Airteagal 10***Drochthionchair fhéideartha a chosc**

1. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfaidh cuideachtaí bearta iomchuí chun drochthionchair fhéideartha arna sainaithint, nó ar cheart a bheith sainaithianta, de bhun Airteagal 8, a chosc nó, i gcás nach féidir iad a chosc láithreach, iad a mhaolú ar bhealach leordhóthanach i gcomhréir le hAirteagal 9 agus leis an Airteagal seo.

Chun na bearta iomchuí dá dtagraítear sa chéad fhomhír a chinneadh, tabharfar aird chuí ar an méid seo a leanas:

(a) cibé acu is féidir gurb í an chuideachta agus í sin amháin is cúis leis an drochthionchar fhéideartha; cibé acu is féidir gurb iad an chuideachta agus fochuideachta nó comhpháirtí gnó is cúis leis go comhpháirteach, trí gníomhartha nó neamhghníomhartha; nó cibé acu is féidir gurb é comhpháirtí gnó cuideachta sa slabhra gníomhaíochtaí agus é sin amháin is cúis leis;

▼B

- (b) cibé acu is féidir gur tharla an drochthionchar féideartha in oibríochtaí focheuideachta, comhpháirtí gnó díreach nó comhpháirtí gnó indíreach; agus
 - (c) cumas na cuideachta tionchar a imirt ar an gcomhpháirtí gnó a d'fhéadfadh a bheith ina chúis leis an drochthionchar nó ina chúis chomhpháirteach.
2. Beidh sé de cheangal ar chuideachtaí na bearta iomchuí, seo a leanas a dhéanamh, i gcás inarb ábhartha:
- (a) i gcás inar gá, i ngeall ar chineál nó ar chastacht na mbeart is gá i ndáil le cosc, plean gníomhaíochta coisctheach a fhorbairt agus a chur chun feidhme gan mhoill mhíchúí ina mbeidh amlínte réasúnta léir-shainithe chun na bearta iomchuí a chur chun feidhme agus táscairí cáilíochtúla agus cainníochtúla chun feabhsú a thomhas. féadfaidh cuideachtaí a bpleananna gníomhaíochta a fhorbairt i gcomhar le tionscnaimh earnála nó il-gheallsealbhoirí; cuirfear an plean gníomhaíochta coisctheach in oiriúint d'oibríochtaí agus do shlabhraí gníomhaíochtaí na gcuideachtaí;
 - (b) dearbhuithe conarthacha a lorg ó chomhpháirtí gnó díreach a áirítheoidh go gcomhlíonfar cód iompair na cuideachta agus, de réir mar is gá, an plean gníomhaíochta coisctheach, lena n-áirítear trí dearbhuithe conarthacha chomhfhreagracha a bhunú lena chomhpháirtithe, a mhéid is cuid de shlabhra gníomhaíochtaí na cuideachta iad a gcuid gníomhaíochtaí; nuair a fhaightear na dearbhuithe conarthacha sin, beidh feidhm ag mír 5;
 - (c) infheistíochtaí riachtanacha airgeadais nó infheistíochtaí nach cinn airgeadais iad, coigeartuithe nó uasghráduithe, mar shampla, ar shaoráidí ar phróisis táirgthe nó ar phróisis oibríochtúla agus bonneagair;
 - (d) modhnuithe agus feabhsuithe riachtanacha a dhéanamh ar phlean gnó na cuideachta féin, ar straitéisí agus ar oibríochtaí foriomlána, lena n-áirítear cleachtais cheannaigh, dearadh agus cleachtais dáileacháin;
 - (e) tacaíocht spriocdhírithe agus chomhréireach a chur ar fáil do FBM, is comhpháirtí gnó de chuid na cuideachta, i gcás inar gá i bhfianaise acmhainní, eolas agus srianta an FBM, lena n-áirítear trí rochtain a sholáthar nó trína dhéanamh gur féidir rochtain a fháil ar fhothú acmhainneachta, ar oiliúint nó chórais bainistithe an uasghrádaithe, agus, i gcás ina gcuirfeadh comhlíonadh an chóid iompair nó an phlean gníomhaíochta coiscthe inmharthanacht an FBM i mbaol, tacaíocht airgeadais spriocdhírithe agus chomhréireach a chur ar fáil, mar shampla maoiniú díreach, iasachtaí ar ús íseal, ráthaíochtaí maidir le foinsiú leanúnach, nó cúnamh chun maoiniú a fháil;
 - (f) i gcomhréir le dlí an Aontais, lena n-áirítear dlí na hiomaíochta, comhoibriú le heintitis eile, lena n-áirítear, i gcás inarb ábhartha, cur le cumas na cuideachta an drochthionchar a chosc nó a mhaolú, go háirithe i gcás nach bhfuil aon bheart eile oiriúnach ná éifeachtach.

▼B

3. Féadfaidh cuideachtaí, i gcás inarb ábhartha, bearta iomchuí a dhéanamh de bhreis ar na bearta a liostaítear i mír 2, amhail dul i dteagmháil le comhpháirtí gnó faoi ionchais na cuideachta maidir le drochthionchair fhéideartha a chosc agus a mhaolú, nó trí rochtain a chur ar fáil nó trína dhéanamh gur féidir rochtain a fháil ar fhothú acmhainneachta, treoraíocht, tacaíocht riaracháin agus airgeadais mar shampla iasachtaí nó maoiniú, agus acmhainní, eolas agus srianta an chomhpháirtí gnó á gcur i gcuntas.

4. Maidir le drochthionchair fhéideartha nach bhféadfaí a chosc ná a íoslaghdú go leordhóthanach leis na bearta iomchuí a liostaítear i mír 2, féadfaidh an chuideachta dearbhuithe conarthacha a lorg ó comhpháirtí gnó, indíreach, d'fhonn go ndéanfaí cód iompair nó plean gníomhaíochta coisctheach na cuideachta a chomhlíonadh. Nuair a fhaightear na dearbhuithe conarthacha sin, beidh feidhm ag mír 5.

5. Beidh na bearta iomchuí chun an comhlíonadh a fhíorú ag gabháil leis na dearbhuithe conarthacha dá dtagraítear i mír 2, pointe (b) agus i mír 4. Chun críocha an comhlíonadh a fhíorú, féadfaidh an chuideachta tagairt a dhéanamh d'fhíorú neamhspleách tríú páirtí, lena n-áirítear trí thionscnaimh tionscnaimh earnála nó il-gheallsealbhoirí.

Nuair a fhaightear dearbhuithe conarthacha ó FBM, nó nuair a dhéantar conradh le FBM, beidh na téarmaí a úsáidfear cothrom, réasúnach agus neamh-idirdheallaitheach. Déanfaidh an chuideachta measúnú freisin ar cheart aon cheann de na bearta iomchuí do FBManna dá dtagraítear i mír 2, pointe (e) a bheith ag gabháil le dearbhuithe conarthacha FBManna. I gcás ina ndéantar bearta chun comhlíontacht a fhíorú i ndáil le FBManna, is í an chuideachta a íocfaidh as costas an fhíoraithe neamhspleách tríú páirtí. I gcás ina n-iarrann an FBM ar a laghad cuid de chostas fhíorú neamhspleách an tríú páirtí a íoc, nó i gcomhaontú leis an gcuideachta, féadfaidh an FBM sin torthaí an fhíoraithe sin a roinnt le cuideachtaí eile.

6. Maidir le drochthionchair fhéideartha dá dtagraítear i mír 1 nach bhféadfaí a chosc nó a mhaolú go leordhóthanach leis na bearta a leagtar amach i míreanna 2, 4 agus 5, beidh sé de cheangal, mar rogha dheireanach, ar an gcuideachta staonadh ó chaidreamh nua a dhéanamh leis an gcomhpháirtí gnó nó staonadh ón gcaidreamh atá acu a leathnú leis an gcomhpháirtí gnó ar eascair an tionchar sin ina leith nó ina shlabhra gníomhaíochtaí agus déanfaidh siad, más i dteideal a dhéanta atá siad de réir an dlí lena rialaítear a gcaidreamh, an méid seo a leanas, mar rogha dheireanach:

- (a) plean gníomhaíochta coisctheach feabhsaithe a ghlacadh agus a chur chun feidhme maidir leis an drochthionchar sonrach, gan mhoill mhíchuí, trí ghíaráil na cuideachta a úsáid nó a mhéadú tríd an gcaidreamh ghnó i ndáil leis na gníomhaíochtaí lena mbaineann a chur ar fionraí go sealadach, ar choinníoll go meastar go réasúnach go bhféadfadh sé go n-éireoidh leis na hiarrachtaí sin. áireofar sa phlean gníomhaíochtaí amlíne shonrach iomchuí chun na gníomhaíochtaí go léir atá ann a ghlacadh agus a chur chun feidhme, agus a bhféadfaidh an chuideachta comhpháirtithe malartacha gnó a lorg lena linn;

▼B

- (b) mura bhfuil súil réasúnta ann go n-éireodh leis na hiarrachtaí sin, nó mura éirigh le cur chun feidhme an phlean gníomhaíochta coiscthe fheabhsaithe an drochthionchar a chosc nó a mhaolú, an caidreamh gnó a fhoirceannadh maidir leis na gníomhaíochtaí lena mbaineann más dian an drochthionchar féideartha.

Sula ndéanfar caidreamh gnó a chur ar fionraí go sealadach nó a fhoirceannadh, déanfaidh an chuideachta a mheas an bhféadfadh na drochthionchair a thiocthadh as sin a bheith níos déine ná an drochthionchar nach rabhthas in ann a chosc nó a mhaolú ar bhealach leordhóthanach. Más amhlaidh an cás, ní cheanglófar ar an gcuideachta an caidreamh gnó a chur ar fionraí ná a fhoirceannadh, agus beidh sí in ann tuairisc a thabhairt don údarás inniúil maoirseachta faoi chúiseanna cuí-réasúnaithe an chinnidh sin.

Déanfaidh na Ballstáit foráil go mbeidh rogha an caidreamh gnó a chur ar fionraí go sealadach nó é a fhoirceannadh i gconarthaí arna rialú lena ndlíthe i gcomhréir leis an gcéad fhomhír, ach amháin i gcás conarthaí ina bhfuil oibleagáid dlí ar na páirtithe iad a dhéanamh.

I gcás ina gcinneann an chuideachta an caidreamh gnó a chur ar fionraí go sealadach nó a fhoirceannadh, cuirfidh sí bearta i gcrích chun iarmhairtí na fionraí nó an fhoirceanta a chosc, a mhaolú nó chun deireadh a chur leo, tabharfaidh sí fógra réasúnta don chomhpháirtí gnó lena mbaineann agus coinneoidh sí an cinneadh sin faoi athbhreithniú.

I gcás ina gcinneann an chuideachta gan an caidreamh gnó a chur ar fionraí nó a fhoirceannadh de bhun an Airteagail seo, déanfaidh sí faireachán ar an drochthionchar féideartha agus measúnú tréimhsiúil ar a cinneadh agus an bhfuil bearta iomchuí breise ar fáil.

Airteagal 11

Deireadh a chur le drochthionchair iarbhrí

1. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfaidh cuideachtaí bearta iomchuí chun deireadh a chur le drochthionchair iarbhrí a sainaitníodh, nó ar cheart iad a bheith sainaitheanta, de bhun Airteagal 8, i gcomhréir le hAirteagal 9 agus leis an Airteagal seo.

Chun na bearta iomchuí dá dtagraítear sa chéad fhomhír a chinneadh, tabharfar aird chuí ar an méid seo a leanas:

- (a) cibé acu an í an chuideachta agus í sin amháin is cúis leis an drochthionchar iarbhrí; cibé acu an í an chuideachta agus fochuideachta nó comhpháirtí gnó is cúis leis go comhpháirteach, trí gníomhartha nó neamhghníomhartha; nó cibé acu is comhpháirtí gnó cuideachta sa slabhra gníomhaíochtaí, agus é sin amháin, is cúis leis;
- (b) cibé acu a tharla an drochthionchar iarbhrí in oibríochtaí fochuideachta, comhpháirtí gnó díriú nó comhpháirtí gnó indíriú; agus

▼B

- (c) cumas na cuideachta tionchar a imirt ar an gcomhpháirtí gnó ba chúis leis an drochthionchar iarbhír, nó ba chúis leis go comhpháirteach.

2. I gcás nach féidir deireadh a chur leis an drochthionchar láithreach, áiríteoidh na Ballstáit go ndéanfaidh cuideachtaí méid an tionchair sin a íoslaghdú.

3. Beidh sé de cheangal ar chuideachtaí na bearta iomchuí, seo a leanas a dhéanamh, i gcás inarb ábhartha:

- (a) an drochthionchar a neodrú nó a mhéid a íoslaghdú; beidh na bearta sin comhréireach le déine an drochthionchair agus le baint na cuideachta leis an drochthionchar;

- (b) i gcás inar gá, toisc nach féidir deireadh a chur leis an drochthionchar láithreach, plean gníomhaíochta ceartaitheach a fhorbairt agus a chur chun feidhme, gan mhoill mhíchúí, ina mbeidh amlínte réasúnta léir-shainithe le haghaidh cur chun feidhme na mbeart iomchuí agus tascairí cáilíochtúla agus cainníochtúla chun an feabhsú a thomhas; féadfaidh cuideachtaí a bpleananna gníomhaíochta a fhorbairt i gcomhar le tionscnaimh earnála nó il-gheallsealbhóirí; cuirfear an plean gníomhaíochta ceartaitheach in oiriúint d'oibríochtaí na cuideachta agus dá slabhraí gníomhaíochtaí;

- (c) dearbhuithe conarthacha a lorg ó chomhpháirtí gnó díreach a áiríteoidh go gcomhlíonfar cód iompair na cuideachta agus, de réir mar is gá, plean gníomhaíochta ceartaitheach, lena n-áirítear trí dearbhuithe conarthacha chomhfhreagracha a bhunú lena chomhpháirtithe, a mhéid is cuid de shlabhra gníomhaíochtaí na cuideachta iad a gcuid gníomhaíochtaí. nuair a fhaightear na dearbhuithe conarthacha sin, beidh feidhm ag mír 6;

- (d) infheistíochtaí riachtanacha airgeadais nó infheistíochtaí nach cinn airgeadais iad, coigeartuithe nó uasghráduithe, mar shampla, ar shaoráidí, ar phróisis táirgthe nó ar phróisis oibríochtúla agus bonneagair;

- (e) na modhnuithe, na feabhsuithe is gá a dhéanamh ar phlean gnó na cuideachta féin, ar straitéisí agus ar oibríochtaí foriomlána, lena n-áirítear cleachtais cheannaigh, dearadh agus cleachtais dáileacháin;

- (f) tacaíocht spriocdhírthe agus chomhréireach a chur ar fáil do FBM is comhpháirtí gnó de chuid na cuideachta, i gcás inar gá i bhfianaise acmhainní, eolas agus srianta an FBM, lena n-áirítear trí rochtain a sholáthar nó trína dhéanamh gur féidir rochtain a fháil ar fhothú acmhainneachta, ar oiliúint nó chórais bainistithe an uasghrádaithe, agus, i gcás ina gcuirfeadh comhlíonadh an chóid iompair nó an phlean gníomhaíochta ceartaithí inmharthanacht an FBM i mbaol, tacaíocht airgeadais spriocdhírthe agus chomhréireach a chur ar fáil, mar shampla maoiniú díreach, iasachtaí ar ús íseal, ráthaíochtaí maidir le foinsiú leanúnach, nó cúnamh chun maoiniú a fháil;

▼B

(g) i gcomhréir le dlí an Aontais, lena n-áirítear dlí na hiomaíochta, comhoibriú le heintitis eile, lena n-áirítear, i gcás inarb ábhartha, cur le cumas na cuideachta deireadh a chur leis an drochthionchar nó méid an tionchair sin a íoslaghú, go háirithe i gcás nach bhfuil aon bheart eile oiriúnach ná éifeachtach;

(h) Leigheas a chur ar fáil i gcomhréir le hAirteagal 12.

4. Féadfaidh cuideachtaí bearta iomchuí a dhéanamh, i gcás inarb ábhartha, sa bheis ar na bearta a liostaítear i mír 3, amhail, dul i dteagmháil le comhpháirtí gnó faoi ionchais na cuideachta maidir le deireadh a chur le drochthionchair iarbhir nó méid na dtionchar sin a íoslaghú, nó rochtain a sholáthar nó trína dhéanamh gur féidir rochtain a fháil ar fhothú acmhainneachta, ar threoraíocht, ar thacaíocht riaracháin agus airgeadais, ar nós iasachtaí nó maoiniú, agus acmhainní, eolas agus srianta an chomhpháirtí gnó á gcur san áireamh.

5. Maidir le drochthionchair iarbhir nach bhféadfaí deireadh a chur leis ná nach bhféadfaí a méid a íoslaghú go leordhóthanach leis na bearta iomchuí a liostaítear i mír 3, féadfaidh an chuideachta féachaint le dearbhuithe conarthacha a lorg ó comhpháirtí indíreach gnó, d'fhonn go ndéanfaí cód iompair nó plean gníomhaíochta ceartaitheach na cuideachta a chomhlíonadh. Nuair a fhaightear na dearbhuithe conarthacha sin, beidh feidhm ag mír 6.

6. Beidh na bearta iomchuí chun an comhlíonadh a fhíorú ag gabháil leis na dearbhuithe conarthacha dá dtagraítear i mír 3, pointe (c) agus i mír 5. Chun críocha an comhlíonadh a fhíorú, féadfaidh an chuideachta tagairt a dhéanamh d'fhíorú neamhspleách tríú páirtí, lena n-áirítear trí thionscnaimh earnála nó il-gheallsealbhoirí.

Nuair a fhaightear dearbhuithe conarthacha ó FBM, nó nuair a dhéantar conradh le FBM, beidh na téarmaí a úsáidfear cothrom, réasúnach agus neamh-idirdhealaitheach. Déanfaidh an chuideachta measúnú freisin ar cheart aon cheann de na bearta iomchuí do FBManna dá dtagraítear i mír 3, pointe (f) a bheith ag gabháil le dearbhuithe conarthacha FBManna. I gcás ina ndéantar bearta chun comhlíontacht a fhíorú i ndáil le FBManna, is í an chuideachta a íocfaidh as costas an fhíoraithe neamhspleách tríú páirtí. I gcás ina n-iarrann an FBM ar a laghad cuid de chostas fhíorú neamhspleách an tríú páirtí a íoc nó i gcomhaontú leis an gcuideachta, féadfaidh an FBM sin torthaí an fhíoraithe sin a roinnt le cuideachtaí eile.

7. Maidir le drochthionchair iarbhir dá dtagraítear i mír 1 nach bhféadfaí deireadh a chur leo ná nach bhféadfaí a méid a íoslaghú leis na bearta a leagtar amach i míreanna 3, 5 agus 6, beidh sé de cheangal mar rogha dheireanach, ar an gcuideachta staonadh ó chaidreamh nua a dhéanamh leis an gcomhpháirtí gnó nó staonadh ón gcaidreamh atá acu a leathnú leis an gcomhpháirtí gnó ar eascair an tionchar sin ina leith nó ina shlabhra gníomhaíochtaí agus déanfaidh siad, más i dteideal a dhéanta atá siad de réir an dlí lena rialaítear a gcaidreamh, an méid seo a leanas, mar rogha dheireanach:

▼B

- (a) plean gníomhaíochta ceartaitheach feabhsaithe a ghlacadh agus a chur chun feidhme maidir leis an drochthionchar sonrach, gan mhoill mhíchuí, lena n-áirítear trí ghíaráil na cuideachta a úsáid nó a mhéadú tríd an gcaidreamh ghnó i ndáil leis na gníomhaíochtaí lena mbaineann a chur ar fionraí go sealadach, ar choinníoll go meastar go réasúnach go bhféadfadh sé go n-éireoidh leis na hiarrachtaí sin; áireofar sa phlean gníomhaíochtaí amlíne shonrach iomchuí chun na gníomhaíochtaí go léir atá ann a ghlacadh agus a chur chun feidhme, agus a bhféadfaidh an chuideachta comhpháirtithe malartacha gnó a lorg lena linn;
- (b) mura bhfuil súil réasúnta ann go n-éireodh leis na hiarrachtaí sin, nó mura n-éiríonn le cur chun feidhme an phlean gníomhaíochta ceartaithe fheabhsaithe an drochthionchar a chosc nó a mhaolú, an caidreamh gnó a fhoirceannadh maidir leis na gníomhaíochtaí lena mbaineann más dian an drochthionchar iarbhir.

Sula ndéanfar caidreamh gnó a chur ar fionraí go sealadach nó a fhoirceannadh, déanfaidh an chuideachta a mheas an bhféadfadh na drochthionchair a thiofadh as sin a bheith níos déine ná an drochthionchar nach rabhthas in ann a chosc nó a mhaolú ar bhealach leordhóthanach. Más amhlaidh an cás, ní cheanglófar ar an gcuideachta an caidreamh gnó a fhionraí ná a fhoirceannadh, agus beidh sí ábalta tuairisc a thabhairt don údarás inniúil maoirseachta faoi chúiseanna cuí-réasúnaithe an chinnidh sin.

Déanfaidh na Ballstáit foráil go mbeidh rogha an caidreamh gnó a fhionraí go sealadach nó é a fhoirceannadh i gconarthaí arna rialú lena ndlíthe i gcomhréir leis an gcéad fhomhír, ach amháin i gcás conarthaí ina bhfuil oibleagáid dlí ar na páirtithe iad a dhéanamh.

I gcás ina gcinneann an chuideachta an caidreamh gnó a chur ar fionraí go sealadach nó a fhoirceannadh, cuirfidh an chuideachta bearta i gcrích chun iarmhairtí na fionraí nó an fhoirceannata a chosc, a mhaolú nó chun deireadh a chur leo, tabharfaidh sí fógra réasúnta don chomhpháirtí gnó agus coinneoidh sí an cinneadh sin faoi athbhreithniú.

I gcás ina gcinneann an chuideachta gan an caidreamh gnó a chur ar fionraí nó a fhoirceannadh de bhun an Airteagail seo, déanfaidh an chuideachta faireachán ar an drochthionchar iarbhir agus measúnú tréimhsiúil ar a cinneadh agus an bhfuil bearta iomchuí breise ar fáil.

*Airteagal 12***Drochthionchair iarbhir a leigheas**

1. I gcás inar cuideachta is cúis nó is cúis go comhpháirteach le drochthionchar iarbhir, áiritheoidh na Ballstáit go leigheasfaidh an chuideachta an drochthionchar.

2. I gcás inarb é comhpháirtí gnó na cuideachta agus é sin amháin is cúis leis an drochthionchar iarbhir, féadfaidh an chuideachta leigheas a chur ar fáil ar bhonn deonach. Féadfaidh an chuideachta leas a bhaint as a tionchar a imirt ar an gcomhpháirtí gnó is cúis leis an drochthionchar chun leigheas a chur ar fáil.



Airteagal 13

Rannpháirtíocht fhóinteach leis na geallsealbhóirí

1. Áiritheoidh na Ballstáit go ndéanfaidh cuideachtaí bearta iomchuí chun rannpháirtíocht éifeachtach a dhéanamh le geallsealbhóirí, i gcomhréir leis an Airteagal seo.

2. Gan dochar do Threoir (AE) 2016/943, agus iad ag dul i gcomhairle le geallsealbhóirí, déanfaidh cuideachtaí, de réir mar is iomchuí, faisnéis ábhartha chuimsitheach a sholáthar dóibh, chun comhairliúcháin éifeachtacha thrédhearcacha a dhéanamh. Gan dochar do Threoir (AE) 2016/943, beidh cead ag na páirtithe leasmhara a ndeachthas i gcomhairle leo iarraidh réasúnaithe a dhéanamh ar fhaisnéis bhreise ábhartha, a chuirfidh an chuideachta ar fáil laistigh d'achar réasúnta ama agus i bhformáid iomchuí agus intuigthe. Má dhiúltaíonn an chuideachta d'iarraidh ar fhaisnéis bhreise, beidh na geallsealbhóirí a ndeachthas i gcomhairle leo i dteideal an bonn cirt leis an diúltú sin a fháil i scríbhinn.

3. Rachfar i gcomhairle le geallsealbhóirí sna céimeanna seo a leanas de phróiseas an dichill chuí:

- (a) nuair a bhailítear an fhaisnéis is gá maidir le drochthionchair iarbhír nó fhéideartha, chun na drochthionchair a shainaithint, a mheasúnú agus a chur in ord tosaíochta de bhun Airteagail 8 agus 9;
- (b) nuair a fhorbraítear pleananna gníomhaíochta coisctheacha agus ceartaitheacha de bhun Airteagal 10(2) agus Airteagal 11(3), nuair a fhorbraítear pleananna gníomhaíochta coisctheacha feabhsaithe agus ceartaitheacha feabhsaithe de bhun Airteagal 10(6) agus Airteagal 11(7);
- (c) nuair a chinntear caidreamh gnó a fhoirceannadh nó a chur ar fionraí de bhun Airteagal 10(6) agus Airteagal 11(7);
- (d) nuair a ghlactar bearta iomchuí chun drochthionchair a leigheas de bhun Airteagal 12;
- (e) de réir mar is iomchuí, agus táscairí cáilíochtúla agus cainníochtúla á bhforbairt don fhaireachán is gá faoi Airteagal 15.

4. I gcás nach bhfuiltear ábalta dul i mbun rannpháirtíocht éifeachtach le geallsealbhóirí a mhéid is gá chun ceanglais na Treorach seo a chomhlíonadh, rachaidh cuideachtaí i gcomhairle freisin le saineolaithe ar féidir leo léargais inchreidte a thabhairt ar dhrochthionchair iarbhír nó fhéideartha.

5. Agus iad ag dul i gcomhairle le páirtithe leasmhara, sainaitheoidh cuideachtaí bacainní ar rannpháirtíocht agus tabharfaidh siad aghaidh orthu agus áiritheoidh cuideachtaí nach ndéanfar frithbhearta ná bearta díoltais in éadan rannpháirtithe, lena n-áirítear trí rúndacht nó anaithnideacht a chaomhnú.

▼B

6. Áiríteoidh na Ballstáit go gceadófar do chuideachtaí na hoibleagáidí a leagtar síos san Airteagal seo a chomhlíonadh trí thionscnaimh earnála nó il-gheallsealbhóirí, de réir mar is iomchuí, ar choinníoll go gcomhlíonann na nósanna imeachta comhairliúcháin na ceanglais a leagtar amach san Airteagal seo. Ní leor tionscnaimh de chuid na hearnála ná tionscnaimh lena mbaineann raon páirtithe leasmhara chun an oibleagáid dul i gcomhairle le fostaithe na cuideachta ná lena n-ionadaithe a chomhlíonadh.

7. Beidh rannpháirtíocht le fostaithe agus lena n-ionadaithe gan dochar do reachtaíocht ábhartha an Aontais agus don dlí náisiúnta i réimse na fostaíochta agus na gceart sóisialta agus beidh sí gan dochar do na comhaontuithe comhchoiteanna is infheidhme.

*Airteagal 14***Sásra fógra agus nós imeachta gearán**

1. Áiríteoidh na Ballstáit go gcumasóidh cuideachtaí do dhaoine agus d'eintitis atá liostaithe i mír 2 gearáin a chur faoina mbráid i gcás ina bhfuil ábhair inní dhlisteanacha ag na daoine nó ag na heintitis sin maidir le drochthionchair iarbhir nó fhéideartha i ndáil le hoibríochtaí na gcuideachtaí féin, oibríochtaí a bhfochuideachtaí nó oibríochtaí a gcomhpháirtithe gnó i slabhraí gníomhaíochtaí na gcuideachtaí.

2. Áiríteoidh na Ballstáit go bhféadfaidh siad seo a leanas gearáin a chur isteach:

- (a) daoine nádúrtha nó dlítheanacha a ndéanann drochthionchar difear dóibh nó a bhfuil forais réasúnta acu chun a chreidiúint go bhféadfadh sé difear a dhéanamh dóibh, agus ionadaithe dlítheanacha na ndaoine sin thar a gceann, mar shampla eagraíochtaí na sochaí sibhialta agus cosantóirí chearta an duine;
- (b) ceardchumann agus ionadaithe eile oibríthe a dhéanann ionadaíocht ar dhaoine aonair a oibríonn sa slabhra gníomhaíochtaí lena mbaineann; agus
- (c) eagraíochtaí na sochaí sibhialta atá gníomhach agus a bhfuil taithí acu i réimsí inar drochthionchar ar an gcomhshaol is ábhar don ghearán.

3. Áiríteoidh na Ballstáit go mbunóidh cuideachtaí nós imeachta atá cothrom, ar fáil go poiblí, inrochtana, intuatha agus trédhearcach chun déileáil leis na gearáin dá dtagraítear i mír 1, lena n-áirítear nós imeachta le haghaidh cásanna ina measann cuideachta go bhfuil an gearán gan bhunús, agus go gcuirfidh siad ionadaithe ábhartha na n-oibríthe agus na ceardchumann ar an eolas faoin nós imeachta sin. Déanfaidh cuideachtaí bearta atá ar fáil go réasúnta chun aon chineál frithbheart a chosc trí rúndacht chéannacht an duine nó na heagraíochta atá ag tiolacadh an ghearáin a áirithiú, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta. I gcás inar gá faisnéis a roinnt, déanfar é ar shlí nach gcuirfidh sábháilteacht an ghearánaí i mbaol, lena n-áirítear trí gan chéannacht an ghearánaí a nochtadh.

▼B

I gcás ina bhfuil bunús leis an ngearán, áiríteoidh na Ballstáit go measfar an drochthionchar is ábhar don ghearán a bheith sainaitheanta de réir bhrí Airteagal 8 agus déanfaidh an chuideachta bearta iomchuí i gcomhréir le hAirteagail 10, 11, agus 12.

4. Áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh na gearánaithe i dteideal an mhéid seo a leanas:

- (a) obair leantach iomchuí a iarraidh ar an gcuideachta i ndáil leis an ngearán ar chuir siad gearán curtha isteach ina leith de bhun mhír 1;
- (b) bualadh le hionadaithe na cuideachta ar leibhéal cuí chun plé a dhéanamh i ndáil leis na drochthionchair thromchúiseacha fhéideartha nó iarbhir atá ina n-ábhar don ghearán, agus leigheas féideartha i gcomhréir le hAirteagal 12;
- (c) an chuideachta do thabhairt réasún dóibh i dtaobh an meastar go bhfuil bunús leis an ngearán nó nach bhfuil agus, i gcás ina meastar go bhfuil, do thabhairt faisnéise dóibh maidir leis na bearta agus na gníomhaíochtaí atá déanta nó atá le déanamh.

5. Áiríteoidh na Ballstáit go gcuirfidh cuideachtaí ar bun sásra inrochtana lenar féidir le daoine nó eintitis fógraí a thabhairt i gcás ina bhfuil faisnéis nó ábhar inní acu maidir le drochthionchair iarbhir nó fhéideartha i ndáil lena n-oibríochtaí féin, oibríochtaí a bhfocuidheachtaí agus oibríochtaí a gcomhpháirtithe gnó i slabhraí gníomhaíochtaí na cuideachtaí.

Áiríteofar leis an sásra gur féidir fógraí a thabhairt gan ainm nó faoi rún i gcomhréir leis an dlí náisiúnta. Déanfaidh cuideachtaí bearta atá ar fáil le réasún chun aon chineál frithbheartaíochta a chosc trína áirithiú go bhfanfaidh céannacht na ndaoine nó na n-eintiteas a thíolacann fógraí faoi rún, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta. Féadfaidh an chuideachta na daoine nó na heintitis a thíolacann fógraí a chur ar an eolas faoi na céimeanna agus na bearta atá déanta nó le déanamh, i gcás inarb ábhartha.

6. Áiríteoidh na Ballstáit go gceadófar do chuideachtaí na hoibleagáidí a leagtar síos i mír 1, sa chéad fhomhír de mhír 3, agus i mír 5, a chomhlíonadh trí rannpháirtíocht i nósanna imeachta comhoibríocha gearáin agus sásraí fógra, lena n-áirítear na nósanna imeachta sin arna mbunú go comhpháirteach ag cuideachtaí, trí chomhlachais tionscail, trí thionscnaimh lena mbaineann raon páirtithe leasmhara nó comhaontuithe réime domhanda, ar choinnioll go gcomhlíonann na nósanna imeachta comhoibríocha sin na ceanglais agus na sásraí a leagtar amach san Airteagal seo.

7. Ní réamhriachtanas a bheidh i bhfógra nó gearán a chur isteach faoin Airteagal seo ná ní chuirfidh sé cosc ar an duine atá á gcur isteach ó rochtain a bheith aige ar na nósanna imeachta faoi Airteagal 26 agus 29 ná ar shásraí neamhbhreithiúnacha eile.



Airteagal 15

Faireachán

Áiríteoidh na Ballstáit go ndéanfaidh cuideachtaí measúnuithe tréimhsiúla ar a n-oibríochtaí agus ar a mbearta féin, ar oibríochtaí a bhfochuideachtaí agus, i gcás ina bhfuil baint acu le slabhraí gníomhaíochtaí na cuideachta, ar oibríochtaí a gcomhpháirtithe gnó, chun an cur chun feidhme a mheasúnú agus faireachán a dhéanamh ar a leordhóthanaí agus a éifeachtaí atá na bearta chun drochthionchair a shainaithint, a chosc, a mhaolú agus a thabhairt chun deiridh agus a íoslaghdú. Beidh na measúnuithe sin bunaithe, i gcás inarb iomchuí, ar tháscairí cáilíochtúla agus cainníochtúla agus déanfar iad gan mhoill mhíchúí tar éis athrú suntasach a bheith ann, ach gach 12 mhí ar a laghad agus aon uair a bheidh forais réasúnta ann lena chreidiúint go bhféadfadh rioscaí nua teacht chun cinn maidir leis na drochthionchair sin a tharlú. I gcás inarb iomchuí, déanfar an beartas díchill chuí, na drochthionchair arna sainaithint agus na bearta iomchuí a díorthaíodh a nuashonrú i gcomhréir le toradh na measúnuithe sin agus aird chuí á tabhairt ar fhaisnéis ábhartha ó gheallsealbhóirí.

Airteagal 16

Cumarsáid

1. Gan dochar don díolúine dá bhforáiltear i mír 2 den Airteagal seo, áiríteoidh na Ballstáit go dtuairisceoidh cuideachtaí ar na hábhair a chumhdaítear leis an Treoir seo trí ráiteas bliantúil a fhoilsiú ar a suíomh gréasáin. Foilseofar an ráiteas bliantúil sin:

- (a) i gceann amháin ar a laghad de theangacha oifigiúla an Aontais a úsáidtear i mBallstát an údaráis mhaoirseachta arna ainmniú de bhun Airteagal 24 agus, i gcás nach teanga acu sin í, i dteanga is gnách a úsáid i réimse an ghnó idirnáisiúnta;
- (b) laistigh d'achar réasúnta ama, ach tráth nach déanaí ná 12 mhí tar éis dháta chlár comhardaithe na bliana airgeadais dá dtarraingítear suas an ráiteas, nó, i gcás cuideachtaí a thuairiscíonn go deonach i gcomhréir le Treoir 2013/34/AE, faoi dháta foilsithe na ráiteas airgeadais bliantúil.

I gcás cuideachta arna foirmiú i gcomhréir le dlí tríú tír, áireofar sa ráiteas freisin an fhaisnéis is gá de bhun Airteagal 23(2) maidir le hionadaí údaraithe na cuideachta.

2. Ní bheidh feidhm ag mír 1 den Airteagal seo maidir le cuideachtaí atá faoi réir ceanglais tuairiscithe inbhuanaitheachta i gcomhréir le hAirteagal 19a, 29a nó 40a de Threoir 2013/34/AE, lena n-áirítear iad siúd atá díolmhaithe i gcomhréir le hAirteagal 19a(9) nó Airteagal 29a(8) den Treoir sin.

▼B

3. Faoin 31 Márta 2027, glacfaidh an Coimisiún gníomhartha tarmligthe i gcomhréir le hAirteagal 34 maidir le hinneachar agus critéir an tuairiscithe faoi mhír 1, lena sonrófar, go háirithe, faisnéis atá mionsonraithe go leor faoin tuairisc ar dhícheall cuí, drochthionchair fhéideartha agus iarbhir arna sainaithint agus bearta iomchuí a rinneadh i ndáil leis na drochthionchair sin. Agus na gníomhartha tarmligthe sin á n-ullmhú aige, tabharfaidh an Coimisiún aird chuí ar na caighdeáin tuairiscithe inbhuanaitheachta arna nglacadh de bhun Airteagail 29b agus 40b de Threoir 2013/34/AE, agus déanfaidh sé iad a ailíniú de réir mar is iomchuí leis na caighdeáin sin.

Agus na gníomhartha tarmligthe dá dtagraítear sa chéad fhomhír á nglacadh aige, áiritheoidh an Coimisiún nach mbeidh aon dúbláil sna ceanglais tuairiscithe le haghaidh cuideachtaí dá dtagraítear in Airteagal 3(1), pointe (a)(iii), atá faoi réir ceanglais tuairiscithe faoi Airteagal 4 de Rialachán (AE) 2019/2088, agus fós na hoibleagáidí íosta a shonraítear sa Treoir seo á gcoinneáil go hiomlán.

*Airteagal 17***Inrochtaineacht faisnéise ar an bpointe rochtana aonair Eorpach**

1. Ón 1 Eanáir 2029, áiritheoidh na Ballstáit, nuair a bheidh aon fhaisnéis dá dtagraítear in Airteagal 16(1) den Treoir seo á fógairt go poiblí acu, go ndéanfaidh cuideachtaí an ráiteas sin a chur faoi bhráid an chomhlachta bailiúcháin dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo an tráth céanna chun go mbeidh sí inrochtana ar an bpointe rochtana aonair Eorpach (ESAP) arna bhunú faoi Rialachán (AE) 2023/2859.

Áiritheoidh na Ballstáit go gcomhlíonfar leis an bhfaisnéis atá sa ráiteas bliantúil dá dtagraítear sa chéad fhomhír na ceanglais seo a leanas:

(a) cuirfear isteach í i bhformáid ineastósctha sonraí mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (3), de Rialachán (AE) 2023/2859 nó, i gcás ina gceanglaítear le dlí an Aontais nó leis an dlí náisiúnta, i bhformáid mheaisín-inléite, mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (4), den Rialachán sin;

(b) beidh na meiteashonraí seo a leanas ag gabháil léi:

(i) ainmneacha uile na cuideachta lena mbaineann an fhaisnéis;

(ii) aitheantóir eintitis dhlítheanaigh na cuideachta, mar a shonraítear de bhun Airteagal 7(4), pointe (b), de Rialachán (AE) 2023/2859;

(iii) méid na cuideachta de réir catagóire, mar a shonraítear de bhun Airteagal 7(4), pointe (d), de Rialachán (AE) 2023/2859;

(iv) earnáil nó earnálacha tionscail ghníomhaíochtaí eacnamaíocha na cuideachta, mar a shonraítear de bhun Airteagal 7(4), pointe (e), de Rialachán (AE) 2023/2859;

▼B

- (v) an cineál faisnéise mar a shonraítear de bhun Airteagal 7(4) pointe (c), de Rialachán (AE) 2023/2859;
 - (vi) léiriú ar cé acu atá nó nach bhfuil sonraí pearsanta san fhaisnéis.
2. Chun críocha mhír 1, pointe (b)(ii), áiríteoidh na Ballstáit go bhfaighidh cuideachtaí aitheantóir eintitis dhlítheanaigh.
3. Faoin 31 Nollaig 2028, chun go mbeidh an fhaisnéis dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo inrochtana ar an bpointe rochtana aonair Eorpach, ainmneoidh na Ballstáit comhlacht bailiúcháin amháin ar a laghad mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (2), de Rialachán (AE) 2023/2859 agus tabharfaidh siad fógra don Údarás Eorpach um Urrúis agus Margaí ina leith sin.
4. Chun bailiú agus bainistiú éifeachtúil na faisnéise arna tíolacadh i gcomhréir le mír 1 a áirithiú, tabharfar de chumhacht don Choimisiún bearta cur chun feidhme a ghlacadh chun an méid seo a leanas a shonrú:
- (a) aon mheiteashonraí eile is gá chun bheith ag gabháil leis an bhfaisnéis;
 - (b) struchtúrú na sonraí san fhaisnéis; agus
 - (c) nó cén fhaisnéis ar gá formáid mheaisín-inléite ina leith agus, sna cásanna sin, cén fhormáid mheaisín-inléite atá le húsáid.

*Airteagal 18***Clásail chonarthaigh eiseamláireacha**

Chun tacaíocht a thabhairt do chuideachtaí chun comhlíonadh Airteagal 10(2), pointe (b) agus Airteagal 11(3), pointe (c) a éascú, glacfaidh an Coimisiún, i gcomhairle leis na Ballstáit agus le geallsealbhóirí, treoir maidir le clásail chonarthaigh shamplacha dheonacha, faoin 26 Eanáir 2027.

*Airteagal 19***Treoirlínte**

1. Chun tacú le cuideachtaí nó d'údarais na mBallstát maidir leis an gcaoi ar cheart do chuideachtaí a n-oibleagáidí díchill chui a chomhlíonadh ar mhodh praiticiúil agus chun tacú le geallsealbhóirí, féadfaidh an Coimisiún i gcomhairle leis na Ballstáit agus le geallsealbhóirí, le Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chearta Bunúsacha, leis an nGníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil, leis an Údarás Eorpach Saothair, agus i gcás inarb iomchuí, le heagraíochtaí idirnáisiúnta agus comhlachtaí eile a bhfuil saineolas acu ar an dícheall cuí, treoirlínte a eisiúint, lena n-áirítear treoirlínte ginearálta agus treoirlínte earnáilsonracha nó treoirlínte i gcás tionchair dhíobhálacha shonracha.

2. Áireofar an méid seo a leanas ar na treoirlínte atá le heisiúint de bhun mhír 1:

▼B

- (a) treoraíocht agus dea-chleachtais maidir le conas dícheall cuí a dhéanamh i gcomhréir leis na hoibleagáidí a leagtar síos in Airteagal 5 go 16, go háirithe an próiseas sainaitheanta de bhun Airteagal 8, tosaíocht a thabhairt do thionchair de bhun Airteagal 9, bearta iomchuí chun cleachtais cheannaigh a oiriúnú de bhun Airteagal 10(2) agus Airteagal 11(3), díscor freagrach de bhun Airteagal 10(6) agus Airteagal 11(7), bearta iomchuí feabhsúcháin de bhun Airteagal 12, agus maidir le conas geallsealbhóirí a shain-aithint agus dul i dteagmháil leo de bhun Airteagal 13, lena n-áirítear tríd an sásra fógra agus nós imeachta gearán a bhunaítear in Airteagal 14;
- (b) phraiticiúil maidir leis an bplean aistrithe dá dtagraítear in Airteagal 22;
- (c) treoraíocht earnáilsonrach;
- (d) treoraíocht maidir le measúnú a dhéanamh ar fhachtóirí riosca ar leibhéal na cuideachta, fachtóirí riosca oibríochtaí gnó, fachtóirí riosca geografacha agus comhthéacsúla, fachtóirí riosca táirgí agus seirbhíse, agus fachtóirí riosca earnálacha, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le limistéir ina bhfuil coinbhleacht agus limistéir ardriosca;
- (e) tagairtí do shonraí agus d'fhoinsí faisnéise atá ar fáil chun na hoibleagáidí dá bhforáiltear sa Treoir seo a chomhlíonadh, agus d'uirlisí agus teicneolaíochtaí digiteacha a d'fhéadfadh comhlíonadh a éascú agus tacú leis;
- (f) faisnéis maidir le conas acmhainní agus faisnéis a chomhroinnt idir cuideachtaí agus eintitis dhlíthiúla eile chun forálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo a chomhlíonadh, ar mhodh atá i gcomhréir le cosaint rún trádála de bhun Airteagal 5(3) agus an chosaint ar aon fhrithbheart agus aon díoltas féideartha dá bhforáiltear in Airteagal 13;
- (g) faisnéis do pháirtithe leasmhara agus dá n-ionadaithe maidir le conas a bheith páirteach ó thús deireadh i bpróiseas an díchill chuí.

3. Cuirfear na treoirlínte dá dtagraítear i mír 2, pointí (a), (d) agus (e) ar fáil tráth nach déanaí ná an 26 Eanáir 2027. Cuirfear na treoirlínte i mír 2, pointí (b), (f) agus (g) ar fáil tráth nach déanaí ná an 26 Iúil 2027.

4. Cuirfear na treoirlínte dá dtagraítear san Airteagal seo ar fáil i ngach teanga oifigiúil de chuid an Aontais. Déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú tréimhsiúil ar na treoirlínte agus oiriúnóidh sé iad i gcás inarb iomchuí.



Airteagal 20

Bearta tionlacain

1. Chun faisnéis agus tacaíocht a chur ar fáil do chuideachtaí agus dá gcomhpháirtithe gnó agus do gheallsealbhóirí, cuirfidh na Ballstáit ar bun, ina n-aonar nó i gcomhpháirt, suíomhanna gréasáin, ardáin nó tairseacha tiomnaithe agus oibreoidh siad iad. Tabharfar aird ar leith, i ndáil leis sin, ar na FBManna atá i láthair i slabhraí gníomhaíochtaí na gcuideachtaí. Tabharfaidh na suíomhanna gréasáin, na hardáin nó na tairseacha sin rochtain ar na nithe seo a leanas go háirithe:

- (a) an t-inneachar agus na critéir tuairiscithe arna leagan síos ag an gCoimisiún sna gníomhartha tarmligthe arna nglacadh de bhun Airteagal 16(3);
- (b) treoraíocht an Choimisiúin i dtaobh clásail chonartha eiseamláireacha dheonacha dá bhforáiltear in Airteagal 18 agus na treoirlínte a eisíonn sé de bhun Airteagal 19;
- (c) an deasc chabhrach aonair dá bhforáiltear in Airteagal 21; agus
- (d) faisnéis do pháirtithe leasmhara agus dá n-ionadaithe maidir le conas a bheith páirteach ó thús deireadh i bpróiseas an díchill chuí.

2. Gan dochar do na rialacha maidir leis an státhabhair, féadfaidh na Ballstáit tacaíocht airgeadais a thabhairt do FBManna. Féadfaidh na Ballstáit tacaíocht a chur ar fáil freisin do geallsealbhóirí chun feidhmiú na gceart a leagtar síos sa Treoir seo a éascú.

3. Féadfaidh an Coimisiún bearta tacaíochta na mBallstát a chomhlánú lena gcuirfear le gníomhaíocht an Aontais atá ann cheana chun tacú le dícheall cuí san Aontas agus i dtríú tíortha agus chun bearta nua a cheapadh, lena n-áirítear tionscnaimh chomhpháirteacha earnála agus il-gheallsealbhóirí a éascú chun cabhrú le cuideachtaí a n-oibleagáidí a chomhlíonadh.

4. Gan dochar d'Airteagail 25, 26 agus 29, féadfaidh cuideachtaí a bheith rannpháirteach i dtionscnaimh earnála agus il-gheallsealbhóirí chun tacú le cur chun feidhme na n-oibleagáidí díchill chuí dá dtagraítear in Airteagal 7 go hAirteagal 16 a mhéid is iomchuí na tionscnaimh sin chun tacú le comhlíonadh na n-oibleagáidí sin. Go háirithe, féadfaidh cuideachtaí, tar éis measúnú a dhéanamh ar a n-oiriúnacht, úsáid a bhaint as anailís riosca ábhartha nó páirt a ghlacadh in anailís riosca ábhartha arna déanamh ag tionscnaimh de chuid na hearnála nó tionscnaimh lena mbaineann raon páirtithe leasmhara nó ag comhaltaí de na tionscnaimh sin agus féadfaidh siad bearta iomchuí éifeachtacha a dhéanamh nó páirt a ghlacadh iontu trí na tionscnaimh sin. Agus an méid sin á dhéanamh acu, déanfaidh cuideachtaí faireachán ar éifeachtacht na mbeart sin agus, leanfaidh siad de bhearta iomchuí a dhéanamh i gcás inar gá chun a áirithiú go gcomhlíonfar a n-oibleagáidí.

Féadfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit scaipeadh faisnéise faoi na tionscnaimh sin agus a dtorthaí a éascú. Eiseoidh an Coimisiún, i gcomhar leis na Ballstáit, treoraíocht ina leagtar amach critéir oiriúnachta agus modheolaíocht do chuideachtaí chun measúnú a dhéanamh ar oiriúnacht na dtionscnaimh earnála agus il-gheallsealbhóirí.

▼B

5. Gan dochar d’Airteagail 25, 26 agus 29, féadfaidh cuideachtaí úsáid a bhaint as fíorú neamhspleách tríú páirtí ar chuideachtaí agus ó chuideachtaí ina slabhraí gníomhaíochtaí chun tacú le cur chun feidhme oibleagáidí díchill chuí a mhéid is iomchuí an fíorú sin chun tacú le comhlíonadh na n-oibleagáidí ábhartha. Féadfaidh cuideachtaí eile nó tionscnamh earnála nó il-gheallsealbhoirí fíorú tríú páirtí neamhspleách a dhéanamh. Gníomhóidh fíoraitheoirí tríú páirtí neamhspleácha go hoibiachtúil agus go hiomlán neamhspleách ar an gcuideachta, beidh siad saor ó aon choinbhleacht leasa, fanfaidh siad saor ó thionchar seachtrach, bíodh sé díreach nó indíreach, agus staonfaidh siad ó aon ghníomhaíocht nach bhfuil ag teacht lena neamhspleáchas. Ag brath ar chineál an drochthionchair, beidh taithí agus inniúlacht acu in ábhair a bhaineann leis an gcomhshaol nó le cearta an duine agus beidh siad freagrach as cáilíocht agus iontaofacht an fhíoraithe a dhéanann siad.

Eiseoidh an Coimisiún, i gcomhar leis na Ballstáit, treoraíocht lena leagfar amach critéir oiriúnachta agus modheolaíocht do chuideachtaí chun measúnú a dhéanamh ar oiriúnacht fíoraitheoirí tríú páirtí, agus treoraíocht chun faireachán a dhéanamh ar chruinneas, éifeachtacht agus sláine an fhíoraithe a dhéanfaidh tríú páirtí.

*Airteagal 21***Deasc chabhrach lárnach**

1. Bunóidh an Coimisiún deasc chabhrach lárnach trína bhféadfaidh cuideachtaí faisnéis, treoraíocht agus tacaíocht a lorg maidir lena n-oibleagáidí dá bhforáiltear sa Treoir seo a chomhlíonadh.

2. Comhoibreoidh na húdaráis náisiúnta ábhartha i ngach Ballstát leis an deasc chabhrach lárnach chun cuidiú leis an bhfaisnéis agus an treoraíocht a chur in oiriúint do chomhthéacsanna náisiúnta agus leis an bhfaisnéis agus leis an treoraíocht sin á scaipeadh.

*Airteagal 22***Dul i ngleic leis an athrú aeráide**

1. Áiríteoidh na Ballstáit go ndéanfaidh na cuideachtaí dá dtagraítear in Airteagal 2(1), pointí (a), (b) agus (c), agus Airteagal 2(2), pointí (a), (b) agus (c), plean aistrithe a ghlacadh agus a chur i bhfeidhm maidir le maolú ar an athrú aeráide arb é is aidhm dó a áirithiú, trí na hiarrachtaí is fearr, go bhfuil samhail ghnó agus straitéis ghnó na cuideachta comhoiriúnach leis an aistriú chuig geilleagar inbhuanaithe agus leis an téamh domhanda a theorannú go 1,5 °C i gcomhréir le Comhaontú Pháras agus leis an gcuspóir neodracht aeráide a bhaint amach arna bunú i Rialachán (AE) 2021/1119, lena n-áirítear a spriocanna idirmheánacha agus 2050 maidir le neodracht aeráide, agus i gcás inarb ábhartha, neamhchosaint na cuideachta ar ghníomhaíochtaí a bhaineann le gual, ola agus gas.

▼B

Beidh an méid seo a leanas i ndearadh an phlean idirthréimhsigh i gcás maolú ar an athrú aeráide dá dtagraítear sa chéad fhomhír:

- (a) na spriocanna faoi cheangal ama a bhaineann leis an athrú aeráide do 2030 agus i gcéimeanna 5 bliana suas go 2050 bunaithe ar fhianaise eolaíoch dhoshéanta agus lena n-áirítear, i gcás inarb iomchuí, dearbhspriocanna laghdaithe astaíochtaí gás ceaptha teasa do raon feidhme 1, raon feidhme 2 agus raon feidhme 3 i gcás astaíochtaí gás ceaptha teasa i gcás gach catagóire suntasaí faoi leith;
- (b) tuairisc ar luamháin dícharbónúcháin a sainaithníodh agus príomhghníomhaíochtaí atá beartaithe chun na spriocanna dá dtagraítear i bpointe (a) a shroicheadh, lena n-áirítear, i gcás inarb iomchuí, athruithe ar phunann táirgí agus seirbhísí na cuideachta agus glacadh teicneolaíochtaí nua;
- (c) míniú agus cainníochtú ar na hinfheistíochtaí agus ar an gcistiú a thacaíonn le cur chun feidhme an phlean aistrithe i gcás maolú ar an athrú aeráide; agus
- (d) tuairisc ar ról na gcomhlachtaí riaracháin, bainistíochta agus maoirseachta maidir leis an bplean aistrithe agus i gcás maolú ar an athrú aeráide.

2. Measfar gur chomhlíon cuideachtaí a thuairiscíonn plan aistrithe maidir le maolú ar an athrú aeráide i gcomhréir le hAirteagal 19a, 29a nó 40a, de réir mar a bheidh, de Threoir 2013/34/AE, gur chomhlíon siad an oibleagáid chun plan i gcás maolú ar an athrú aeráide a ghlacadh dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo.

Cuideachtaí a áirítear sa phlean aistrithe i gcás maolú ar an athrú aeráide a thíolacann a máthairghnóthas agus a thuairiscítear i gcomhréir le hAirteagal 29a nó 40a, de réir mar a bheidh, de Threoir 2013/34/AE, measfar gur chomhlíon siad an oibleagáid chun plan aistrithe i gcás maolú ar an athrú aeráide a ghlacadh dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo.

3. Áiríteoidh na Ballstáit go dtabharfar an plan aistrithe i gcás maolú ar an athrú aeráide dá dtagraítear i mír 1 cothrom le dáta gach 12 mhí agus go mbeidh tuairisc ann ar an dul chun cinn atá déanta ag an gcuideachta i dtreo na spriocanna dá dtagraítear i mír 1, an dara fhomhír, pointe (a) a bhaint amach.

Airteagal 23

Ionadaí údaraithe

1. Ceanglóidh na Ballstáit go n-ainmneoidh gach cuideachta dá dtagraítear in Airteagal 2(2) a oibríonn i mBallstát mar a ionadaí údaraithe duine nádúrtha nó dlítheanach atá bunaithe nó a bhfuil sainchónaí air i gceann de na Ballstáit ina n-oibríonn an cuideachta. Beidh an t-ainmniú bailí nuair a dheimhneofar gur ghlac an t-ionadaí údaraithe leis.

▼B

2. Ceanglóidh na Ballstáit go dtabharfaidh an t-ionadaí údaraithe nó an chuideachta fógra faoi ainm, seoladh, seoladh ríomhphoist agus uimhir theileafóin an ionadaí údaraithe d'údarás maoirseachta sa Bhallstát ina bhfuil sainchónaí ar an ionadaí údaraithe nó ina bhfuil sé bunaithe agus, i gcás nach é an ceann céanna é, an t-údarás maoirseachta inniúil, a shonraítear in Airteagal 24(3). Áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh sé d'oibleagáid ar an ionadaí údaraithe cóip den ainmniú a sholáthar i dteanga oifigiúil Ballstáit, arna iarraidh sin, d'aon cheann de na húdaráis mhaoirseachta.

3. Ceanglóidh na Ballstáit go gcuirfidh an t-ionadaí údaraithe nó an chuideachta in iúl d'údarás maoirseachta sa Bhallstát ina bhfuil sainchónaí ar an ionadaí údaraithe nó ina bhfuil sé bunaithe agus, i gcás nach ionann é, don údarás maoirseachta inniúil, a shonraítear in Airteagal 24(3), gur cuideachta í an chuideachta dá dtagraítear in Airteagal 2(2).

4. Ceanglóidh na Ballstáit go dtabharfaidh gach cuideachta de chumhacht dá ionadaí údaraithe cumarsáid a fháil ó údaráis mhaoirseachta maidir leis na hábhair uile is gá chun forálacha an dlí náisiúnta lena dtrasuitear an Treoir seo a chomhlíonadh agus a fhorfheidhmiú. Beidh sé de cheangal ar chuideachtaí na cumhachtaí agus na hacmhainní is gá a thabhairt dá n-ionadaí údaraithe chun dul i gcomhar leis na húdaráis mhaoirseachta.

5. I gcás nach gcomhlíonann cuideachta dá dtagraítear in Airteagal 2(2) na hoibleagáidí a leagtar síos san Airteagal seo, beidh gach Ballstát ina n-oibríonn an chuideachta sin inniúil chun comhlíonadh na n-oibleagáidí sin a fhorfheidhmiú i gcomhréir lena ndlí náisiúnta. Aon Bhallstát a bhfuil sé ar intinn aige na hoibleagáidí a leagtar síos san Airteagal seo a fhorfheidhmiú, tabharfaidh sé fógra do na húdaráis mhaoirseachta trí Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta a bunaíodh faoi Airteagal 28 ionas nach bhforfheidhmeoidh na Ballstáit eile iad.

*Airteagal 24***Údaráis mhaoirseachta**

1. Ainmneoidh gach Ballstát údarás maoirseachta amháin nó níos mó chun maoirseacht a dhéanamh ar chomhlíontacht na n-oibleagáidí a leagtar síos i bhforálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun Airteagal 7 go 16 agus Airteagal 22.

2. Maidir le cuideachta dá dtagraítear in Airteagal 2(1), is é a bheidh san údarás maoirseachta inniúil údarás maoirseachta an Bhallstáit ina bhfuil a hoifig chláraithe ag an gcuideachta.

3. Maidir le cuideachta dá dtagraítear in Airteagal 2(2), is é a bheidh san údarás maoirseachta inniúil údarás maoirseachta an Bhallstáit ina bhfuil brainse ag an gcuideachta. Mura bhfuil brainse ag an gcuideachta in aon Bhallstát, nó mura bhfuil brainsí aici i mBallstáit éagsúla, is é údarás maoirseachta an Bhallstáit inar ghin an chuideachta an chuid is mó dá glanláimhdeachas san Aontas sa bhliain airgeadais roimh an dáta a luaitear in Airteagal 37 nó an dáta a chomhlíonann an chuideachta na critéir a leagtar síos in Airteagal 2(2) den chéad uair a bheidh an t-údarás maoirseachta inniúil, cibé acu is déanaí.

▼B

Féadfaidh cuideachta dá dtagraítear in Airteagal 2(2), ar bhonn athrú ar imthosca as a n-eascraíonn an chuid is mó dá láimhdeachas san Aontas i mBallstát eile, iarraidh chuí-réasúnaithe a dhéanamh chun an t-údarás maoirseachta atá inniúil ar ábhair a chumhdaítear leis an Treoir seo a athrú i ndáil leis an gcuideachta sin.

4. I gcás ina gcomhlíonfaidh máthairchuideachta na hoibleagáidí a eascraíonn as an Treoir seo thar ceann a fochuideachtaí i gcomhréir le hAirteagal 6, comhoibreoidh údarás inniúil maoirseachta na máthairchuideachta le húdarás inniúil maoirseachta na fochuideachta, a leanfaidh de bheith inniúil chun a áirithiú go mbeidh an fhochuideachta faoi réir fheidhmiú na gcumhachtaí i gcomhréir le hAirteagal 25. I ndáil leis sin, éascóidh Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta a cuireadh ar bun faoi Airteagal 28 an comhar, an comhordú agus an cúnamh frithpháirteach is gá i gcomhréir le hAirteagal 28.

5. I gcás ina n-ainmníonn Ballstát níos mó ná údarás maoirseachta amháin, áiritheoidh sé go saineofar inniúlachtaí faoi seach na n-údarás maoirseachta sin go soiléir agus go gcomhoibreoidh siad go dlúth agus go héifeachtach lena chéile.

6. Féadfaidh na Ballstáit na húdaráis a ainmniú chun maoirseacht a dhéanamh ar ghnóthais airgeadais rialáilte mar údaráis mhaoirseachta freisin chun críocha na Treorach seo.

7. Faoi 26 Iúil 2026, cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas faoi ainmneacha agus sonraí teagmhála na n-údarás maoirseachta arna n-ainmniú de bhun an Airteagail seo, mar aon lena n-inniúlachtaí faoi seach i gcás ina bhfuil roinnt údarás maoirseachta ainmnithe ann. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoi aon athruithe a dhéanfar air.

8. Cuirfidh an Coimisiún ar fáil go poiblí, lena n-áirítear ar a shuíomh gréasáin liosta na n-údarás maoirseachta, agus, i gcás ina bhfuil roinnt údarás maoirseachta ag Ballstát, inniúlachtaí na n-údarás sin faoi seach i ndáil leis an Treoir seo. Tabharfaidh an Coimisiún an liosta cothrom le dáta go rialta ar bhonn na faisnéise a gheofar ó na Ballstáit.

9. Ráthóidh na Ballstáit neamhspleáchas na n-údarás maoirseachta agus áiritheoidh siad go ndéanfaidh siad féin agus gach duine a oibríonn dóibh nó a d'oibrigh dóibh agus iniúchóirí, saineolaithe agus aon daoine eile a bheidh ag gníomhú thar a gceann, a gcuid cumhachtaí a fheidhmiú ar bhealach neamhchlaonta, trédhearcach agus le hurraim chuí ar oibleagáidí na rúndachta gairmiúla. Go háirithe, áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh na húdaráis mhaoirseachta neamhspleách go dlíthiúil agus go feidhmiúil agus saor ó thionchar seachtrach, bíodh sé díreach nó indíreach, lena n-áirítear, go mbeidh sé neamhspleách ar na cuideachtaí a thagann faoi raon feidhme na Treorach seo nó ar leasanna eile sa mhargadh, go mbeidh a bhfoireann agus na daoine atá freagrach as a bhainistiú saor ó choinbhleachtaí leasa, faoi réir ceanglais rúndachta, agus go staonfaidh siad ó aon ghníomh nach luíonn lena ndualgais.

10. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfoilseoidh na húdaráis mhaoirseachta tuarascáil bhliantúil maidir lena ngníomhaíochtaí faoin Treoir seo agus go gcuirfear ar fáil ar líne.



Airteagal 25

Cumhachtaí na n-údarás inniúil

1. Áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh na cumhachtaí agus na hacmhainní leordhóthanacha ag na húdaráis mhaoirseachta chun na cúraimí a shanntar dóibh faoin Treoir seo a dhéanamh, lena n-áirítear an chumhacht chun ceangal ar chuideachtaí faisnéis a sholáthar agus imscrúduithe a dhéanamh a bhaineann le comhlíonadh na n-oibleagáidí a leagtar amach in Airteagail 7 go 16. Ceanglóidh na Ballstáit ar na húdaráis mhaoirseachta maoirseacht a dhéanamh ar ghlacadh agus ar dhearadh an phlean aistrithe i gcás maolú ar an athrú aeráide i gcomhréir leis na ceanglais dá bhforáiltear in Airteagal 22(1).

2. Féadfaidh údarás maoirseachta imscrúdú ar a thionscnamh féin nó mar thoradh ar ábhair inní chuí-réasúnaithe a cuireadh in iúl dó de bhun Airteagal 26, má mheasann sé go bhfuil faisnéis leordhóthanach aige lena léirítear gur sháraigh cuideachta na hoibleagáidí dá bhforáiltear i bhforálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo.

3. Déanfar cigireachtaí i gcomhréir le dlí náisiúnta an Bhallstáit ina ndéantar an chigireacht agus tar éis réamhrabhadh a thabhairt don chuideachta, ach amháin i gcás ina gcuirfidh an réamhrabhadh sin bac ar éifeachtacht na cigireachta. I gcás inar mian le húdarás maoirseachta, mar chuid dá imscrúdú, cigireacht a dhéanamh ar chríoch Bhallstáit nach é a Bhallstát féin é, iarrfaidh sé cúnamh ar an údarás maoirseachta sa Bhallstát sin de bhun Airteagal 28(3).

4. Más rud é, mar thoradh ar na gníomhaíochtaí arna ndéanamh de bhun mhíreanna 1 agus 2, go sainaithníonn údarás maoirseachta cás nach bhfuil i bhforálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo á gcomhlíonadh, tabharfaidh sé tréimhse iomchuí ama don chuideachta lena mbaineann chun gníomh leighis a dhéanamh, más indéanta an gníomh sin.

Trí ghníomh leighis a dhéanamh, ní chuirtear bac ar phionóis a fhorchur ná ar dhliteanas sibhialta a ghníomhachtú, i gcomhréir le hAirteagal 27 agus le hAirteagal 29, faoi seach.

5. Agus a gcúraimí á ndéanamh acu, beidh na cumhachtaí seo a leanas ar a laghad ag na húdaráis mhaoirseachta:

(a) a ordú don chuideachta:

(i) scor de sháruithe ar fhorálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo trí ghníomh a dhéanamh nó scor d'iompar;

(ii) staonadh ó aon athdhéanamh ar an iompar ábhartha; agus

(iii) i gcás inarb iomchuí, leasúchán atá comhréireach leis an sárú agus atá riachtanach chun an sárú a thabhairt chun deiridh a chur ar fáil;

▼B

- (b) pionóis a fhorchur i gcomhréir le hAirteagal 27; agus
 - (c) bearta eatramhacha a ghlacadh i gcás garbhaol go ndéanfaí díobháil thromchúiseach dholeasaithe.
6. Feidhmeoidh na húdaráis mhaoirseachta na cumhachtaí dá dtagraítear san Airteagal seo i gcomhréir leis an dlí náisiúnta:
- (a) go díreach;
 - (b) i gcomhar le húdaráis eile; nó
 - (c) trí iarraidh ar na húdaráis bhreithiúnacha inniúla, a áiritheoidh go mbeidh na leigheasanna dlí sin éifeachtach agus go mbeidh éifeacht acu atá coibhéiseach le fineálacha riaracháin arna bhforchur go díreach ag údaráis mhaoirseachta.
7. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh an ceart ag gach duine nádúrtha nó dlítheanach leigheas éifeachtach breithiúnach a fháil in aghaidh cinneadh ó údarás maoirseachta a bhaineann leis an duine sin agus atá ceangailteach ó thaobh an dlí de, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta.
8. Áiritheoidh na Ballstáit go gcoimeádann na húdaráis mhaoirseachta taifid ar na himscrúduithe dá dtagraítear i mír 1, ina léirítear, go háirithe, cineál agus toradh na n-imscrúduithe sin, chomh maith le taifid ar aon ghníomhaíocht fhorfheidhmiúcháin arna déanamh faoi mhír 5.
9. Is gan dochar do dhliteanas sibhialta na cuideachta faoi Airteagal 29 a bheidh cinntí na n-údarás maoirseachta maidir le forálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo a bheith á gcomhlíonadh ag cuideachta.

*Airteagal 26***Ábhair inmí chuí-réasúnaithe**

1. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh daoine nádúrtha agus dlítheanacha i dteideal ábhair inmí chuí-réasúnaithe a chur faoi bhráid aon údaráis mhaoirseachta, trí bhealaí inrochtana, i gcás ina bhfuil cúiseanna acu lena chreidiúint, ar bhonn imthosca oibiachtúla, nach bhfuil cuideachta i gcomhréir le forálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo.
2. Áiritheoidh na Ballstáit, arna iarraidh sin do dhaoine a bhfuil ábhair inmí chuí-réasúnaithe á gcur isteach acu go ndéanfaidh an t-údarás maoirseachta na bearta is gá chun céannacht agus faisnéis phearsanta an duine sin, a bheadh díobhálach don duine sin dá nochtfaí í, a chosaint go hiomchuí.
3. I gcás ina dtagann ábhar inmí cuí-réasúnaithe faoi inniúlacht údaráis mhaoirseachta eile, déanfaidh an t-údarás a fhaigheann an t-ábhar inmí cuí-réasúnaithe a tharchur chuig an údarás sin.

▼B

4. Áiríteoidh na Ballstáit go ndéanfaidh na húdaráis mhaoirseachta measúnú ar na hábhair inmí chuí-réasúnaithe agus, i dtréimhse iomchuí ama, agus, i gcás inarb iomchuí, go bhfeidhmeoidh siad a gcumhachtaí dá dtagraítear in Airteagal 25.

5. Déanfaidh an t-údarás maoirseachta, a luaithé is féidir agus i gcomhréir le forálacha ábhartha an dlí náisiúnta agus i gcomhréir le dlí an Aontais, na daoine dá dtagraítear i mír 1 a chur ar an eolas faoi thoradh an mheasúnaithe ar a n-ábhair inmí chuí-réasúnaithe agus soláthróidh sé an réasúnú leis an toradh sin. Ina theannta sin, cuirfidh an t-údarás maoirseachta daoine a bhfuil ábhair inmí chuí-réasúnaithe á chur isteach acu a bhfuil, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, leas dlisteanach acu san ábhar, ar an eolas faoina chinneadh aontú d'aon iarraidh ar ghníomhaíocht nó diúltú di, mar aon le tuairisc ar na céimeanna agus ar na bearta breise a dhéanfaidh sé, agus eolas praiticiúil maidir le rochtain ar nósanna imeachta um athbhreithniú riaracháin agus athbhreithniú breithiúnach.

6. Aon daoine a chuireann isteach ábhair inmí chuí-réasúnaithe i gcomhréir leis an Airteagal seo agus a bhfuil, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, leas dlisteanach acu san ábhar i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh rochtain acu ar chúirt nó ar chomhlacht poiblí neamhchlaonta eile atá inniúil chun athbhreithniú a dhéanamh ar dhlíthiúlacht nós imeachta agus shubstainteach chinntí, ghníomhartha nó neamhghníomh an údaráis mhaoirseachta.

*Airteagal 27***Pionóis**

1. Déanfaidh na Ballstáit na rialacha a bhaineann le pionóis, lena n-áirítear pionóis airgid, is infheidhme maidir le sáruithe ar fhorálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo a leagan síos, agus glacfaidh siad gach beart is gá lena áirithiú go gcuirfear chun feidhme iad. Beidh na pionóis dá bhforáiltear éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach.

2. Agus cinneadh á dhéanamh an ndéanfar pionóis a fhorchur agus, i gcás ina ndéanfar amhlaidh, le linn cineál agus leibhéal iomchuí na bpionós a chinneadh, tabharfar aird chuí ar an méid seo a leanas:

- (a) cineál, tromchúis agus fad an tsáraithe, agus déine na dtionchar a eascraíonn as an sárú sin;
- (b) aon infheistíochtaí arna ndéanamh agus aon tacaíocht spriocdhírithe arna soláthar de bhun Airteagail 10 agus 11;
- (c) aon chomhoibriú le heintitis eile chun aghaidh a thabhairt ar thionchair lena mbaineann;
- (d) i gcás inarb ábhartha, a mhéid a rinneadh cinntí tosaíochta i gcomhréir le hAirteagal 9;
- (e) aon sáruithe ábhartha a rinne an chuideachta roimhe sin ar fhorálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo;

▼B

(f) a mhéid a rinne an chuideachta aon ghníomhaíocht leasúcháin maidir leis an ábhar lena mbaineann;

(g) na tairbhí airgeadais a ghnóthaigh an chuideachta nó na caillteanais a sheachain sí de bharr an tsáraithe;

(h) aon toisc ghéaraitheach nó mhaolaitheach eile is infheidhme i leith chúinsí an cháis lena mbaineann.

3. Déanfaidh na Ballstáit foráil do na pionóis seo a leanas ar a laghad:

(a) pionóis airgid;

(b) mura gcomhlíonann cuideachta an cinneadh lena bhforchuirtear pionós airgid laistigh den teorainn ama is infheidhme, ráiteas poiblí ina gcuirtear in iúl an chuideachta atá freagrach as an sárú agus cineál an tsáraithe.

4. Nuair a fhorchuirtear pionóis airgid, beidh siad bunaithe ar ghlanláimhdeachas domhanda na cuideachta. Ní bheidh uasteorainn phionóis airgid níos lú ná 5 % de ghlanláimhdeachas domhanda na cuideachta sa bhliain airgeadais sa bhliain airgeadais roimh an gcinneadh an fhineáil a ghearradh.

Áiríteoidh na Ballstáit, maidir le cuideachtaí dá dtagraítear in Airteagal 2(1), pointe (b), agus in Airteagal 2(2), pointe (b), go ndéanfar pionóis airgid a ríomh agus an láimhdeachas comhdhlúite arna thuairisciú ag an máthairchuideachta deiridh á chur i gcuntas.

5. Áiríteoidh na Ballstáit go bhfoilseofar aon chinneadh de chuid na n-údarás maoirseachta maidir le pionóis a bhaineann le sárúithe ar fhorálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo, go mbeidh sé ar fáil go poiblí ar feadh 5 bliana ar a laghad agus go gcuirfeadh chuig Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta é a cuireadh ar bun faoi Airteagal 28. Ní bheidh aon sonraí pearsanta de réir bhrí Airteagal 4(1) de Rialachán (AE) 2016/679 sa chinneadh foilsithe.

Airteagal 28

Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta

1. Bunóidh an Coimisiún Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta, ina mbeidh ionadaithe ó na húdaráis mhaoirseachta. Éascóidh Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta comhar na n-údarás maoirseachta agus comhordú agus ailíniú cleachtas rialála, imscrúdaitheacha, smachtbhannaí agus maoirseachta na n-údarás maoirseachta agus, de réir mar is iomchuí, comhroinnt na faisnéise eatarthu.

Féadfaidh an Coimisiún cuireadh a thabhairt do ghníomhaireachtaí an Aontais a bhfuil saineolas ábhartha acu sna réimsí a chumhdaítear leis an Treoir seo dul isteach i Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta.

▼B

2. Comhoibreoidh na Ballstáit le Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta chun na cuideachtaí laistigh dá ndlínse a shainaithint, go háirithe tríd an bhfaisnéis uile is gá a sholáthar chun measúnú a dhéanamh i dtaobh an gcomhlíonann cuideachta tríú tír na critéir a leagtar síos in Airteagal 2. Bunóidh an Coimisiún córas slán chun faisnéis a mhalartú maidir leis an nglanláimhdeachas arna ghiniúint san Aontas ag cuideachta dá dtagraítear in Airteagal 2(2), nach bhfuil brainse aici in aon Bhallstát, nó mura bhfuil brainsí aici i mBallstáit éagsúla, agus cuirfidh na Ballstáit in iúl go rialta faisnéis atá acu maidir leis an nglanláimhdeachas arna ghiniúint ag na cuideachtaí sin. Déanfaidh an Coimisiún anailís ar an bhfaisnéis sin laistigh d'achar réasúnta ama agus tabharfaidh sé fógra don Bhallstát inar ghin an chuideachta an chuid is mó dá glanláimhdeachas san Aontas sa bhliain airgeadais roimh an mbliain airgeadais dheireanach, gur cuideachta í an chuideachta dá dtagraítear in Airteagal 2(2) agus go bhfuil údarás maoirseachta an Bhallstáit inniúil i gcomhréir le hAirteagal 24(3).

3. Tabharfaidh údaráis mhaoirseachta faisnéis ábhartha agus cúnamh frithpháirteach dá chéile agus a ndualgais á gcomhlíonadh acu agus cuirfidh siad bearta i bhfeidhm ar mhaithe le comhar éifeachtach a bhaint amach lena chéile. Áireofar le cúnamh frithpháirteach comhoibriú d'fhonn na cumhachtaí dá dtagraítear in Airteagal 18 a fheidhmiú, lena n-áirítear i ndáil le cigireachtaí agus iarrataí ar fhaisnéis.

4. Déanfaidh na húdaráis mhaoirseachta na bearta iomchuí uile is gá chun iarraidh ar chúnamh ó údarás maoirseachta eile a fhreagairt agus déanfar é sin gan aon mhoill mhíchuí agus tráth nach déanaí ná mí amháin tar éis an iarraidh a fháil. I gcás inar gá sin de bharr imthosca an cháis, féadfar an tréimhse a fhadú síneadh suas go 2 mhí ar a mhéad, bunaithe ar údar cuí. Féadfar a áireamh sna bearta sin, go háirithe, faisnéis ábhartha a tharchur maidir le himscrúdú a dhéanamh.

5. Cuimseofar sna hiarrataí ar chúnamh gach faisnéis is gá, lena n-áirítear cuspóir na hiarrata agus na cúiseanna atá léi. Ní bhainfidh údaráis mhaoirseachta úsáid as an bhfaisnéis a fhaightear trí iarraidh ar chúnamh ach amháin chun na críche ar iarraidh í.

6. Cuirfidh an t-údarás maoirseachta iarrtha an t-údarás maoirseachta iarrthach ar an eolas faoi thorthaí na mbeart nó, de réir mar a bheidh, faoin dul chun cinn maidir leis na bearta atá le déanamh chun freagairt don iarraidh ar chúnamh.

7. Ní ghearrfaidh údaráis mhaoirseachta táillí ar a chéile as gníomhaíochtaí agus bearta a dhéanfar de bhun iarraidh ar chúnamh.

Féadfaidh údaráis mhaoirseachta rialacha a chomhaontú le chéile, áfach, le go slánóidh údaráis mhaoirseachta eile iad maidir le caiteachas sonrach a éiríonn as cúnamh a sholáthar i gcásanna eisceachtúla.

▼B

8. Cuirfidh an t-údarás maoirseachta atá inniúil de bhun Airteagal 24(3) Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta ar an eolas faoin méid sin agus faoi aon iarraidh an t-údarás inniúil maoirseachta a athrú.

9. Nuair atá amhras ann maidir le sannadh na hinniúlachta, déanfar an fhaisnéis ar a bhfuil an sannadh sin bunaithe a roinnt le Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta, a d'fhéadfadh iarrachtaí a chomhordú chun teacht ar réiteach.

10. Foilseoidh Líonra Eorpach na nÚdarás Maoirseachta an méid seo a leanas:

- (a) cinntí na n-údarás maoirseachta ina bhfuil pionóis dá dtagraítear in Airteagal 27(5); agus
- (b) liosta táscach de chuideachtaí tríú tír atá faoi réir na Treorach seo.

*Airteagal 29***Dlíteanas sibhialta cuideachtaí agus an ceart chun lánchúitímh**

1. Áiritheoidh na Ballstáit gur féidir cuideachta a chur faoi dhlíteanas i leith damáiste a dhéantar do dhuine nádúrtha nó dlítheanach, ar choinníoll:

- (a) gur mhainnigh an chuideachta d'aon ghnó nó le faillí na hoibleagáidí a leagtar síos in Airteagail 10 agus 11 a chomhlíonadh, nuair atá an ceart, an toirmeasc nó an oibleagáid a liostaítear san Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo dírithe ar an duine nádúrtha nó dlítheanach a chosaint; agus
- (b) mar thoradh ar mhainneachtain dá dtagraítear i bpointe (a), go ndearnadh damáiste do leasanna dlíthiúla an duine nádúrtha nó dlítheanaigh atá faoi chosaint faoin dlí náisiúnta.

Ní féidir cuideachta a chur faoi dhlíteanas más iad a comhpháirtithe gnó agus iadsan amháin ba chúis leis an damáiste ina slabhra gníomhaíochtaí.

2. I gcás ina bhfuil cuideachta faoi dhlíteanas i gcomhréir le mír 1, beidh sé de cheart ag duine nádúrtha nó dlítheanach cúiteamh iomlán a fháil as an damáiste i gcomhréir leis an dlí náisiúnta. Ní bheidh róchúiteamh mar thoradh ar chúiteamh iomlán faoin Treoir seo, cibé acu trí dhamáistí pionósacha, iolracha nó cineálacha eile damáistí.

3. Áiritheoidh na Ballstáit na nithe seo a leanas:

- (a) ní chuirfidh rialacha náisiúnta maidir le tús, fad, fionraí nó briseadh tréimhsí teorann bac míchuí ar chaingne i leith damáistí a thion-snamh agus, i gcás ar bith, ní bheidh siad níos srianta ná na rialacha maidir le córais náisiúnta dlíteanais shibhialta ghinearálta;

▼B

is é cúig bliana ar a laghad a bheidh sa tréimhse teorann chun caingne i leith damáistí a thabhairt faoin Treoir seo agus, i gcás ar bith, ní giorra iad ná an tréimhse teorann a leagtar síos faoi chórais náisiúnta maidir le dliteanas sibhialta ginearálta.

ní chuirfear tús le tréimhsí teorann sula mbeidh deireadh leis an sárú agus go mbeidh an méid seo a leanas ar eolas ag an éilitheoir, nó gur féidir a bheith ag súil leis go réasúnta go mbeadh sé ar an eolas:

- (i) faoin iompraíocht agus gur sárú é;
 - (ii) gur bhain díobháil dóibh leis an sárú; agus
 - (iii) faoi chéannacht an tsáraitheora;
- (b) ní bheidh costas na n-imeachtaí róchostasach d'éilitheoirí chun ceartas a lorg;
- (c) beidh éilitheoirí in ann bearta urghaire a lorg, lena n-áirítear trí nósanna imeachta eatramhacha. beidh na bearta urghaire sin i bhfoirm beart críochnúil nó sealadach chun sáruithe ar fhorálacha an dlí náisiúnta arna nglacadh de bhun na Treorach seo a scor trí ghníomhaíocht a dhéanamh nó trí iompar a scor;
- (d) déantar foráil maidir le coinníollacha réasúnacha faoina bhféadfaidh aon pháirtí díobháilaithe líomhnaithe údarú do cheardchumann, d'eagraíocht neamhrialtasach um chearta an duine nó um chomhshaol nó d'eagraíocht neamhrialtasach eile, agus, i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, d'institiúidí náisiúnta um chearta an duine, atá bunaithe i mBallstát, chun caingne a thabhairt chun cearta an duine díobháilaithe líomhnaithe a fhorfheidhmiú, gan dochar do rialacha náisiúnta an nós imeachta shibhialta;
- féadfar ceardchumann nó eagraíocht neamhrialtasach a údarú faoin gcéad fhomhír den phointe seo má chomhlíonann siad na ceanglais a leagtar síos sa dlí náisiúnta; féadfar a áireamh ar na ceanglais sin láithreach bhuan dá gcuid féin a choinneáil agus, i gcomhréir lena reachtanna, gan a bheith bainteach, go sealadach fiú, ar bhonn tráchtála, le réadú na gceart a chosnaítear faoin Treoir seo nó faoi na cearta comhfhreagracha sa dlí náisiúnta;
- (e) i gcás ina ndéantar éileamh, agus tiolacann éilitheoir bonn cirt réasúnaithe ina bhfuil fíorais agus fianaise atá ar fáil go réasúnta agus ar leor iad chun tacú le inchreidteacht a n-éilimh ar dhamáistí agus inar léirigh siad go bhfuil fianaise bhreise faoi rialú na cuideachta, féadfaidh cúirteanna a ordú go ndéanfaidh an chuideachta an fhianaise sin a nochtadh i gcomhréir leis an dlí nós imeachta náisiúnta.

▼B

cuirfidh na cúirteanna náisiúnta teorainn le nochtadh na fianaise a lorgófar don mhéid sin is gá agus atá comhréireach chun tacú le héileamh féideartha nó le héileamh ar dhamáistí agus teorannóidh siad caomhnú na fianaise don mhéid sin is gá agus atá comhréireach d'fhonn tacú le héileamh den sórt sin ar dhamáistí; agus cinneadh á dhéanamh an bhfuil ordú chun fianaise a nochtadh nó a chaomhnú comhréireach, breithneoidh cúirteanna náisiúnta a mhéid a thacaíonn fíorais agus fianaise atá ar fáil leis an éileamh nó leis an gcosaint, ar fíorais agus fianaise iad lena dtugtar bonn cirt don iarraidh fianaise a nochtadh; raon feidhme agus costas an nochta chomh maith le leasanna dlisteanacha na bpáirtithe uile lena mbaineann, lena n-áirítear aon tríú páirtithe, lena n-áirítear cuardaigh neamhshonracha ar fhaisnéis a chosc nach dócha go mbeidh siad ábhartha do na páirtithe sa nós imeachta; an bhfuil faisnéis rúnda san fhianaise a bhfuil a nochtadh á lorg, go háirithe maidir le haon tríú páirtithe, agus cé na socruithe atá i bhfeidhm chun an fhaisnéis rúnda sin a chosaint;

áiritheoidh na Ballstáit go bhfuil sé de chumhacht ag na cúirteanna náisiúnta nochtadh fianaise a ordú ar fianaise í a bhfuil faisnéis rúnda inti a mheasann siad a bheith ábhartha don chaingean le haghaidh damáistí; Áiritheoidh Ballstáit, agus nochtadh na faisnéise sin á ordú acu, go mbeidh bearta éifeachtacha ar fáil do chúirteanna náisiúnta chun an fhaisnéis sin a chosaint.

4. Aon chuideachtaí a ghlac páirt i dtionscnaimh earnála nó geallsealbhóirí, nó a d'úsáid fíorú tríú páirtí nó clásail chonartha chun tacú le hoibleagáidí dichill chuí a chur chun feidhme, is féidir iad a chur faoi dhliteanas fós i gcomhréir leis an Airteagal seo.

5. Beidh dliteanas sibhialta cuideachta i leith damáistí a eascraíonn faoin bhforáil seo gan dochar do dhliteanas sibhialta a fochuideachtaí nó aon chomhpháirtí gnó díreach nó indíreach i slabhra gníomhaíochtaí na cuideachta.

Nuair is í an chuideachta agus a fochuideachta, comhpháirtí gnó díreach nó indíreach, ba chúis leis an damáiste i gcomhpháirt, beidh siad faoi dhliteanas i gcomhpháirt agus go leithleach, gan dochar d'fhorálacha an dlí náisiúnta a bhaineann le coinníollacha an dliteanais chomhpháirtigh agus leithligh, agus le cearta cúláraigh.

6. Leis na rialacha maidir le dliteanas sibhialta faoin Treoir seo, ní chuirfear teorainn le dliteanas cuideachtaí faoi chórais dlí an Aontais nó faoi chórais dlí náisiúnta agus beidh siad gan dochar do rialacha an Aontais nó do rialacha náisiúnta maidir le dliteanas sibhialta a bhaineann le drochthionchair ar chearta an duine nó le drochthionchair ar an gcomhshaol lena bhforáiltear do dhliteanas i gcásanna nach gcumhdaítear le dliteanas níos déine ná an Treoir seo nó nach bhforáiltear dóibh maidir le dliteanas níos déine.

▼B

7. Áiritheoidh na Ballstáit go mbainfidh cur i bhfeidhm éigeantach leis an dliteanas dá bhforáiltear bhforálacha an dlí náisiúnta lena dtrasuitear an tAirteagal seo i gcásanna nach é dlí Ballstáit an dlí is infheidhme maidir le héilimh chuige sin.

*Airteagal 30***Sárúithe a thuairisciú agus cosaint daoine a dhéanann tuairisciú**

Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh Treoir (AE) 2019/1937 infheidhme maidir le tuairisciú sárúithe ar fhorálacha an dlí náisiúnta lena dtrasuitear an Treoir seo agus maidir le cosaint daoine a thuairiscíonn na sárúithe sin.

*Airteagal 31***Tacaíocht phoiblí, soláthar poiblí agus lamháltais phoiblí**

Áiritheoidh na Ballstáit go gcáileoidh comhlíonadh na n-oibleagáidí a eascraíonn as forálacha an dlí náisiúnta lena dtrasuitear an Treoir seo, nó as a gcur chun feidhme deonach, mar ghné chomhshaoil nó shóisialta a fhéadfaidh na húdaráis chonarthaacha a chur i gcuntas, i gcomhréir le Treoracha 2014/23/AE, 2014/24/AE agus 2014/25/AE, mar chuid de na critéir dhámhachtana do chonarthaí poiblí agus lamháltais, agus mar choinníoll comhshaoil agus sóisialta, a fhéadfaidh na húdaráis chonarthaacha, i gcomhréir leis na Treoracha sin, a leagan síos i ndáil le feidhmiú chonarthaí poiblí agus lamháltais.

*Airteagal 32***Leasú ar Threoir (AE) 2019/1937**

I dTreoir (AE) 2019/1937, pointe E.2 de Chuid I den Iarscríbhinn, cuirtear an pointe seo a leanas leis:

‘(vi) ‘Treoir (AE) 2024/1760 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Bealtaine 2024 maidir le dícheall cuí i dtaca le hinbhuanaitheacht chorparáideach agus lena leasaítear Treoir (AE) 2019/1937 agus Rialachán (AE) 2023/2859 (IO L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).’.

*Airteagal 33***Leasú ar Rialachán (AE) 2023/2859**

I Rialachán (AE) 2023/2859, cuid B den Iarscríbhinn, cuirtear an pointe seo a leanas leis:

‘17. Treoir (AE) 2024/1760 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Bealtaine 2024 maidir le dícheall cuí i dtaca le hinbhuanaitheacht chorparáideach agus lena leasaítear Treoir (AE) 2019/1937 agus Rialachán (AE) 2023/2859 (IO L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).’.

▼B

*Airteagal 34***An tarmligean a fheidhmiú**

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 3(2) agus Airteagal 16 a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse neamhchinntithe ama ón 25 Iúil 2024.
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 3(2) agus in Airteagal 16 a chúlghairm aon tráth. Le cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh, cuirfead deireadh le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.
4. Sula nglacfaidh sé gníomh tarmligthe, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.
6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagal 3(2) nó Airteagal 16 i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa ná ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú 2 mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

*Airteagal 35***Nós imeachta coiste**

1. Tabharfaidh coiste cúnamh don Choimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹⁸⁾.
2. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

*Airteagal 36***Athbhreithniú agus tuairisciú**

1. Cuirfidh an Coimisiún tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle maidir leis an ngá atá le ceanglais bhreise maidir le díchill chúil inbhuanaitheachta a leagan síos atá saincheaptha do ghnóthais airgeadais rialáilte maidir le seirbhísí airgeadais agus gníomhaíochtaí infheistíochta a sholáthar, agus maidir leis na roghanna le haghaidh ceanglais díchill chúil den sórt sin chomh maith lena dtionchair, i gcomhréir le cuspóirí na Treorach seo.

⁽¹⁸⁾ Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún (IO L 55, 28.2.2011, lch. 13).

▼B

Cuirfear san áireamh sa tuarascáil gníomhartha reachtacha eile de chuid an Aontais a bhfuil feidhm acu maidir le gnóthais airgeadais rialáilte. Foilseofar í a luaithe is féidir tar éis an 25 Iúil 2024, ach tráth nach déanaí ná an 26 Iúil 2026. Beidh togra reachtach ag gabháil leis, más iomchuí.

2. Faoi 26 Iúil 2030, agus gach trí bliana dá éis sin, cuirfidh an Coimisiún tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle maidir le cur chun feidhme na Treorach seo agus maidir lena héifeachtacht i ndáil lena cuspóirí a bhaint amach, go háirithe i dtaobh aghaidh a thabhairt ar dhrochthionchair. Beidh togra reachtach ag gabháil leis an tuarascáil, más iomchuí. Déanfar measúnú sa chéad tuarascáil, *inter alia*, ar na saincheistean seo a leanas:

(a) tionchair na Treorach seo ar FBManna, mar aon le measúnú ar éifeachtacht na mbeart agus na n-uirlisí éagsúla le haghaidh tacaíochta arna soláthar do FBManna ag an gCoimisiún agus ag na Ballstáit;

(b) raon feidhme na Treorach seo i dtéarmaí na gcuideachtaí a chumhdaítear, cibé acu a áirithítear léi éifeachtacht na Treorach seo i bhfianaise a cuspóirí, cothrom iomaíochta idir eintitis a chumhdaítear agus nach féidir le cuideachtaí teacht timpeall ar chur i bhfeidhm na Treorach seo, lena n-áirítear:

— cibé acu is gá Airteagal 3(1), pointe (a) a athbhreithniú ionas go gcumhdófar leis an Treoir seo eintitis atá comhdhéanta mar fhoirmeacha dlíthiúla atá éagsúil leo siúd a liostaítear in Iarscríbhinn I nó Iarscríbhinn II a ghabhann le Treoir 2013/34/AE;

— cibé acu is gá samhlacha gnó nó cineálacha comhair eacnamaíoch le cuideachtaí tríú páirtí seachas iad sin a chumhdaítear le hAirteagal 2 a chur san áireamh i raon feidhme na Treorach seo;

— cibé acu is gá athbhreithniú a dhéanamh ar na tairseacha maidir le líon na bhfostaithe agus glanláimhdeachas a leagtar síos in Airteagal 2 agus más gá cur chuige earnáilsonrach a thabhairt isteach in earnálacha ardriosca;

— cibé acu an gá nó nach gá athbhreithniú a dhéanamh ar chritéar an ghlanláimhdeachais arna ghiniúint san Aontas a leagtar síos in Airteagal 2(2);

(c) cibé acu is gá an sainmhíniú ar ‘slabhra gníomhaíochtaí’ a athbhreithniú;

(d) cibé acu is gá an Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo a mhodhnú, lena n-áirítear i bhfianaise forbairtí idirnáisiúnta, agus ar cheart í a leathnú chun drochthionchair bhreise a chumhdach, go háirithe drochthionchair ar dhea-rialachas;

(e) cibé acu is gá athbhreithniú a dhéanamh ar na rialacha maidir leis an athrú aeráide a chomhrac dá bhforáiltear sa Treoir seo, go háirithe maidir le pleananna aistrithe i gcás maolú ar an athrú aeráide a dhearadh, a nglacadh agus cuideachtaí do chur na bpleananna sin i bhfeidhm, chomh maith le cumhachtaí na n-údarás maoirseachta a bhaineann leis na rialacha sin;

▼B

- (f) éifeachtacht na sásraí forfheidhmiúcháin arna gcur i bhfeidhm ar an leibhéal náisiúnta agus éifeachtacht na bpionós agus na rialacha maidir le dliteanas sibhialta;
- (g) cibé acu is gá athruithe ar leibhéal comhchuibhithe na Treorach seo chun cothrom na Féinne a áirithiú do chuideachtaí sa mhargadh inmheánach, lena n-áirítear cóineasú agus éagsúlacht idir forálacha an dlí náisiúnta lena dtrasuitear an Treoir seo.

*Airteagal 37***Trasuí****▼M1**

1. Na forálacha reachtaíochta, rialúcháin agus riaracháin is gá chun an Treoir seo a chomhlíonadh, déanfaidh na Ballstáit iad a ghlacadh agus a fhoilsiú faoin 26 Iúil 2027. Cuirfidh siad téacs na mbeart sin in iúl don Choimisiún láithreach.

Cuirfidh siad na bearta sin i bhfeidhm:

- (a) ón 26 Iúil 2028, a mhéid a bhaineann le cuideachtaí dá dtagraítear in Airteagal 2(1), pointí (a) agus (b), a fhoirmítear i gcomhréir le reachtaíocht an Bhallstáit agus a raibh níos mó ná 3 000 fostaí acu ar an meán agus a ghin glanláimhdeachas domhanda níos mó ná EUR 900 000 000, sa bhliain airgeadais dheireanach roimh an 26 Iúil 2028 ar glacadh ráitis airgeadais bhliantúla ina leith, nó ar cheart ráitis airgeadais bhliantúla a bheith glactha ina leith, cé is moite de na bearta is gá chun Airteagal 16 a chomhlíonadh, ar bearta iad a chuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm maidir leis na cuideachtaí sin le haghaidh na mblianta airgeadais dar tús an 1 Eanáir 2029 nó dá éis sin;
- (b) ón 26 Iúil 2028, a mhéid a bhaineann le cuideachtaí dá dtagraítear in Airteagal 2(2), pointí (a) agus (b), a fhoirmítear i gcomhréir le reachtaíocht tríú tír agus a ghin glanláimhdeachas níos mó ná EUR 900 000 000 san Aontas, sa bhliain airgeadais roimh an mbliain airgeadais dheireanach roimh an 26 Iúil 2028, cé is moite de na bearta is gá chun Airteagal 16 a chomhlíonadh, ar bearta iad a chuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm maidir leis na cuideachtaí sin le haghaidh na mblianta airgeadais dar tús an 1 Eanáir 2029 nó dá éis sin;
- (c) ón 26 Iúil 2029, a mhéid a bhaineann le gach cuideachta eile dá dtagraítear in Airteagal 2(1), pointí (a) agus (b), agus Airteagal 2(2), pointí (a) agus (b), agus cuideachtaí dá dtagraítear in Airteagal 2(1), pointe (c), agus Airteagal 2(2), pointe (c), cé is moite de na bearta is gá chun Airteagal 16 a chomhlíonadh, ar bearta iad a chuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm maidir leis na cuideachtaí sin le haghaidh na mblianta airgeadais dar tús an 1 Eanáir 2030 nó dá éis sin.

▼B

Nuair a ghlacfaidh na Ballstáit na bearta sin, beidh tagairt iontu don Treoir seo nó beidh tagairt den sórt sin ag gabháil leo tráth a bhfoilsithe oifigiúil. Cinnfidh na Ballstáit an bealach le tagairt den sórt sin a dhéanamh.

2. Déanfaidh na Ballstáit téacs phríomhbhearta an dlí náisiúnta a ghlacfaidh siad sa réimse a chumhdaítear leis an Treoir seo a chur in iúl don Choimisiún.

*Airteagal 38***Teacht i bhfeidhm**

Tiocfaidh an Treoir seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a foilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

*Airteagal 39***Seolaithe**

Is chuig na Ballstáit a dhírítear an Treoir seo.



IARSCRÍBHINN

Cuid I

1. CEARTA AGUS TOIRMISC A ÁIRÍTEAR I gCOMHAONTUITHE IDIRNÁISIÚNTA UM CHEARTA AN DUINE

1. An ceart chun na beatha, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 6(1) den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla. Áirítear le mí-úsáid an chirt sin gardaí slándála príobháideacha nó poiblí a chosnaíonn acmhainní, saoráidí nó pearsanra na cuideachta is cúis le bás duine de dheasca easpa teagaisc nó rialaithe ón gcuideachta, ach níl sé teoranta dóibh sin amháin;
2. Toirmeasc ar chéastóireacht, ar íde eile atá cruálach, mídhonna, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 7 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla. Áirítear leis sin gardaí slándála príobháideacha nó poiblí a chosnaíonn acmhainní, saoráidí nó pearsanra na cuideachta a dhéanann duine a chéasadh nó a thugann íde do dhuine atá cruálach, mídhonna nó táireach de dheasca easpa teagaisc nó rialaithe ón gcuideachta;
3. An ceart chun saoirse agus slándála, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 9(1) den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla;
4. Toirmeasc ar chur isteach treallach nó neamhdhleathach a dhéanamh ar phríobháideachas, ar theaghlach, ar theach nó ar chomhfhreagras duine agus ar ionsaithe neamhdhleathacha a dhéanamh ar a chlú arna léirmhíniú, i gcomhréir le hAirteagal 17 de Dhearbhú Uilechoiteann Chearta an Duine;
5. Toirmeasc ar chur isteach a dhéanamh ar shaoirse smaoinimh, coinsiasa agus reiligiúin, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 18 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla;
6. An ceart chun dálaí oibre córa agus fabhracha a bheith acu, lena n-áirítear pá cothrom agus pá maireachtála leordhóthanach d'oibrithe fostaithe agus ioncam leordhóthanach maireachtála d'oibrithe féinfhostaithe agus do shealbhóirí beaga, a thuilleann siad i gcomaoin ar a gcuid oibre agus táirgeachta, slí bheatha chuibhiúil, dálaí oibre sábháilte agus sláintiúla agus teorannú réasúnta ar uaireanta oibre, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagail 7 agus 11 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Eacnamaíocha, Sóisialta agus Cultúrtha;
7. Toirmeasc ar shrian a chur le rochtain oibrithe ar thithíocht leordhóthanach, más i gcóiríocht arna soláthar ag an gcuideachta a bhfuil cónaí ar an lucht saothair, agus an toirmeasc ar shrian a chur le rochtain oibrithe ar bhia, éadaí, uisce agus sláintíocht leordhóthanach san ionad oibre, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 11 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Eacnamaíocha, Sóisialta agus Cultúrtha;
8. Ceart an linbh chun an chaighdeán sláinte is airde is féidir i gcomhréir le hAirteagal 24 den Choinbhinsiún um Chearta an Linbh; an ceart chun oideachais i gcomhréir le hAirteagal 28 den Choinbhinsiún um Chearta an Linbh; an ceart chun caighdeán mhaireachtála leordhóthanach arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 27 den Choinbhinsiún um Chearta an Linbh; ceart an linbh a bheith cosanta ar dhúshaothrú eacnamaíoch agus ar aon obair a dhéanamh ar dóigh di a bheith guaiseach nó cur isteach ar oideachas an linbh, nó a bheith díobhálach do shláinte nó d'fhorbairt choirp, mheabhrach, spioradálta, mhorálta nó shóisialta an linbh, arna léiriú i gcomhréir le hAirteagal 32 den Choinbhinsiún um Chearta an Linbh; ceart an linbh a bheith cosanta ar gach cineál teacht i dtír ghnéasaigh agus mí-úsáide ghnéasaigh agus a bheith cosanta ar fhuadach, ar dhíol nó ar ghluaiseacht neamhdhleathach chuig áit eile laistigh nó lasmuigh dá thír chun críocha teacht i dtír, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagail 34 agus 35 den Choinbhinsiún um Chearta an Linbh;

▼B

9. Toirmeasc ar fhostú linbh faoi bhun na haoise ag a gcríochnaítear an scolaíocht éigeantach agus, i gcás ar bith, leanbh nach óige ná 15 bliana d'aois é, ach amháin i gcás ina bhforáiltear amhlaidh i ndlí na háite fostaíochta i gcomhréir le hAirteagal 2(4) de Choinbhinsiún na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir leis an Aois Íosta, 1973 (Uimh. 138), arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagail 4 go 8 de Choinbhinsiún na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir leis an Aois Íosta, 1973 (Uimh. 138);
10. Toirmeasc ar na cineálacha is measa de shaothar leanaí (daoine faoi bhun 18 mbliana d'aois), arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 3 de Choinbhinsiún na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir leis na Cineálacha is measa de Shaothar Leanaí, 1999 (Uimh. 182). Áirítear sa mhéid sin:
 - (a) gach cineál sclábhaíochta nó gach cineál cleachtas atá cosúil leis an sclábhaíocht, mar shampla díol agus gáinneáil leanaí, cuibhriú fiachais agus seirfeachas, mar aon le saothar éigeantais nó éigeantach, lena n-áirítear earcú éigeantais nó éigeantach leanaí lena n-úsáid i gcoinbh-leachtaí armtha;
 - (b) leanbh a úsáid, a sholáthar nó a thairiscint le haghaidh striapachais, chun pornagrafaíocht a tháirgeadh nó le haghaidh léiriú pornagrafacha;
 - (c) leanbh a úsáid, a sholáthar nó a thairiscint le haghaidh gníomhaíochtaí aindleathacha, go háirithe chun drugaí a tháirgeadh nó chun gáinneáil a dhéanamh orthu; agus
 - (d) obair ar dócha go ndéanfaí dochar do shláinte, do shábháilteacht nó do mhoráltacht leanaí, de bharr chineál na hoibre nó na gcúinsí faoina ndéantar an obair sin;
11. Toirmeasc ar shaothar éigeantais nó éigeantach, rud a chiallaíonn an obair nó an tseirbhís go léir a ordáítear ar aon duine faoi bhagairt aon phionóis agus nár thairg an duine sin é féin nó í féin dá dheoin féin, mar shampla mar thoradh ar ghéibheann fiachais nó ar gháinneáil ar dhaoine, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 2(1) de Choinbhinsiún na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir le hObair Éigeantais, 1930 (Uimh. 29). Ní chiallóidh saothar éignithe nó éigeantach aon obair nó seirbhísí a chomhlíonann Airteagal 2(2) de Choinbhinsiún na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir le hObair Éigeantais, 1930 (Uimh. 29) nó Airteagal 8(3), pointí (b) agus (c) den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla;
12. Toirmeasc ar gach cineál sclábhaíochta agus trádála sclábhaí, lena n-áirítear cleachtais cosúil leis an sclábhaíocht, an seirfeachas nó cineálacha eile forlámhas nó leatroid san ionad oibre, mar shampla teacht i dtír agus uiríslíu ollmhór eacnamaíoch nó gnéasach, nó gáinneáil ar dhaoine, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 8 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla;
13. An ceart chun saoirse comhlachais, comhthionóil, an ceart eagrúcháin agus chun cómhargála, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagail 21 agus 22 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla, Airteagal 8 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Eacnamaíocha, Sóisialta agus Cultúrtha, Coinbhinsiún na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir le Saoirse Comhlachais agus Cosaint an Chirt Eagrúcháin, 1948 (Uimh. 87), agus Coinbhinsiún na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair i dtaca leis an gCeart Eagrúcháin agus leis an gCómhargáil, 1949 (Uimh. 98). Áirítear an méid seo a leanas ar na cearta sin:
 - (a) tá an tsaoirse ag oibrithe ceardchumainn a chur ar bun nó dul i bpáirt le ceardchumainn;

▼B

- (b) ní mór gan cur ar bun, dul i bpáirt ná ballraíocht i gceardchumann, a úsáid mar chúis le hidirdhealú nó frithbheart gan údar maith;
 - (c) tá an tsaoirse ag ceardchumainn oibriú i gcomhréir lena mbunreachtanna agus a rialacha gan aon chur isteach ó na húdaráis; agus
 - (d) an ceart chun dul ar stailc agus an ceart chun cómhargála;
14. Toirmeasc ar chóir neamh-chomhionann san fhostaíocht, mura rud é go bhfuil údar leis sin de bharr cheanglais na fostaíochta, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagail 2 agus 3 de Choinbhinsiún na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir le Luach Saothair Comhionann, 1951 (Uimh. 100), Airteagail 1 agus 2 de Choinbhinsiún na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair maidir le hidirdhealú (Fostaíocht agus Slí Bheatha), 1958 (Uimh. 111), agus Airteagal 7 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Eacnamaíocha, Sóisialta agus Cultúrtha. Leis an méid seo áirítear go háirithe:
- (a) luach saothair neamh-chomhionann a íoc as obair ar luach comhionann; agus
 - (b) idirdhealú ar fhorais náisiúntachta nó bunaithe ar thionscnamh sóisialta, cine, dath, gnéas, reiligiún nó tuairimí polaitiúla;
15. An toirmeasc ar aon díghrádú comhshaoil a chruthú, mar shampla athrú díobhálach ithreach, truailliú uisce nó aeir, astaíochtaí díobhálacha, idiú iomarcach uisce, díghrádú talún, nó iarmhairt eile ar acmhainní nádúrtha, amhail dífhoraísiú:
- (a) a chuireann as go suntasach do na bunúis nádúrtha maidir le bia a chaomhnú agus a tháirgeadh;
 - (b) nach dtugann rochtain do dhuine ar uisce óil atá sábháilte agus glan;
 - (c) a fhágann gur deacair ag duine rochtain a fháil ar shaoráidí sláintíochta nó a dhíothaíonn na saoráidí sin;
 - (d) a dhéanann díobháil do shláinte, do shábháilteacht, do ghnáthúsáid talún nó do shealúchais arna bhfáil go dleathach ag duine;
 - (e) a bhíonn éifeacht dhiúltach shuntasach aige ar sheirbhísí éiceachórais trína gcuireann éiceachóras go díreach nó go hindíreach le folláine agus meanma an duine;
- arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 6(1) de Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla agus Airteagail 11 agus 12 den Chúnant Idirnáisiúnta maidir le Cearta Eacnamaíocha, Sóisialta agus Cultúrtha;
16. An ceart atá ag daoine aonair, ag grúpaí agus ag pobail tailte agus acmhainní a fháil agus gan cóir mhaireachtála a bhaint díobh, rud a fhágann go bhfuil toirmeasc ar thalamh, ar fhoraoisí agus ar uiscí a dhíshealbhú nó a thógáil go neamhdhleathach agus talamh, foraoisí agus uiscí á bhfáil, á bhforbairt nó á n-úsáid ar shlí eile lena n-áirítear trí dhífhoraísiú, a ndéantar slí bheatha duine a áirithiú lena n-úsáid, i gcomhréir le hAirteagail agus 27 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla agus le hAirteagal 1, le hAirteagal 2 agus le hAirteagal 11 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Eacnamaíocha, Sóisialta agus Cultúrtha.

▼B**2. IONSTRAIMÍ MAIDIR LE CEARTA AN DUINE AGUS SAOIRSÍ BUNÚSACHA**

- An Cúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla;
- An Cúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Eacnamaíocha, Sóisialta agus Cultúrtha;
- An Coinbhinsiún um Chearta an Linbh;
- Croíchoinbhinsiún/bunchoinbhinsiún na hEagraíochta Idirnáisiúnta Saothair;
- An Coinbhinsiún maidir le Saoirse Comhlachais agus Cosaint an Chirt Eagrúcháin, 1948 (Uimh. 87);
- An Coinbhinsiún i dtaca leis an gCeart Eagrúcháin agus leis an gCómhargáil, 1949 (Uimh. 98);
- An Coinbhinsiún maidir le hObair Éigeantais, 1930 (Uimh. 29) agus Prótacal 2014 lena mbaineann;
- An Coinbhinsiún maidir le Saothar Éigeantach a Chur ar Ceal, 1957 (Uimh. 105);
- An Coinbhinsiún maidir leis an Aois Íosta, 1973 (Uimh. 138);
- An Coinbhinsiún maidir leis na Cineálacha is Measa de Shaothar Leanaí, 1999 (Uimh. 182);
- An Coinbhinsiún maidir le Luach Saothair Comhionann, 1951 (Uimh. 100);
- An Coinbhinsiún maidir le hIrdhealú (Fostaíocht agus Slí Bheatha), 1958 (Uimh. 111).

Cuid II

TOIRMISC AGUS OIBLEAGÁIDÍ A ÁIRÍTEAR IN IONSTRAIM A BHAINNEANN LEIS AN TIMPEALLACHT

1. An oibleagáid drochthionchair ar éagsúlacht bhitheolaíoch a sheachaint nó a íoslaghdú, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 10, pointe (b) de Choinbhinsiún 1992 maidir leis an Éagsúlacht Bhitheolaíoch agus leis an dlí is infheidhme sa dlínse ábhartha, lena n-áirítear na oibleagáidí Phrótacal Cartagena maidir le forbairt, láimhseáil, iompar, úsáid, aistriú agus scaoileadh orgánach modhnaithe beo agus oibleagáidí Prótacal Nagoya maidir le Rochtain ar Acmhainní Géiniteacha agus na Tairbhí a Bhaineann leis na hAcmhainní sin mar aon lena n-Úsáid a Roinnt go Cóir agus go Cothromasach an 12 Deireadh Fómhair 2014.
2. Toirmeasc ar aon eiseamal a áirítear i bhFoscscríbhinn I go III den Choinbhinsiún maidir le Trádáil Idirnáisiúnta i Speicis Fána agus Flóra Fiáine i mBaol (CITES) an 3 Márta 1973 a allmhairiú, a onnmhairiú, a athonnmhairiú nó a thabhairt isteach ón bhfarraige gan chead, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagail III, IV agus V den Choinbhinsiún;
3. Toirmeasc a chur ar mhonarú, allmhairiú agus onnmhairiú táirgí ar cuireadh mearcair leo a liostaítear i gCuid I d'Iarscríbhinn A a ghabhann le Coinbhinsiún Minamata maidir le Mearcair an 10 Deireadh Fómhair 2013 (Coinbhinsiún Minamata), arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 4(1) den Choinbhinsiún;
4. Toirmeasc ar úsáid mearcair nó comhdhúl mearcair sna próisis mhonaraithe a liostaítear i gCuid I d'Iarscríbhinn B a ghabhann le Coinbhinsiún Minamata tar éis an dáta céimnithe amach a shonraítear sa Choinbhinsiún do na próisis leithleacha, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 5(2) den Choinbhinsiún;

▼B

5. Toirmeasc ar chóireáil neamhdhleathach dramhaíola mearcair, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 11(3) de Choinbhinsiún Minamata agus le hAirteagal 13 de Rialachán (AE) 2017/852 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽¹⁾;
6. Toirmeasc ar tháirgeadh agus úsáid ceimiceán a liostaítear in Iarscríbhinn A a ghabhann le Coinbhinsiún Stócólm an 22 Bealtaine 2001 ar Thruailléáin Orgánacha Mharthanacha, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 3(1)(a), pointe (i) den Choinbhinsiún agus Rialachán (AE) 2019/1021 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽²⁾;
7. Toirmeasc ar láimhseáil, bailiú, stóráil agus diúscairt neamhdhleathach dramhaíola, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 6(1) pointe (d), pointí (i) agus (ii) den Choinbhinsiún ar Thruailléáin Orgánacha Mharthanacha agus Airteagal 7 de Rialachán (AE) 2019/1021;
8. Toirmeasc ar allmhairiú nó onnmhairiú ceimiceán a liostaítear in Iarscríbhinn III de Choinbhinsiún Rotterdam ar an Nós Imeachta i dtaobh Toiliú Feasach a chur in iúl roimh ré le haghaidh Ceimiceán Guaiseach agus Lotnaidicídí áirithe sa Trádáil Idirnáisiúnta (UNEP/FAO) an 10 Meán Fómhair 1998, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagail 10(1), 11(1)(b) agus 11(2) den Choinbhinsiún agus arna léiriú ag an bPáirtí allmhairíochta nó onnmhairíochta sa Choinbhinsiún i gcomhréir leis an nós imeachta i dtaobh toiliú feasach;
9. Toirmeasc ar tháirgeadh, ithe, allmhairiú agus onnmhairiú neamhdhleathach substaintí rialaithe in Iarscríbhinní A, B, C agus E a ghabhann le Prótacal Montréal um Shubstaintí a ídionn an Ciseal Ózóin a ghabhann le Coinbhinsiún Vin um Chosaint an Chisil Ózóin, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 4B de Phrótacal Montréal agus forálacha ceadúnúcháin faoin dlí is infheidhme sa dlínse ábhartha;
10. Toirmeasc ar onnmhairiú dramhaíola guaisí nó dramhaíola eile, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 1(1) agus (2) de Choinbhinsiún Basel maidir le Rialú Gluaiseachtaí Trasteorann Dramhaíolacha Guaiseacha agus a nDiúscairt an 22 Márta 1989 (Coinbhinsiún Basel) agus Rialachán (CE) Uimh. 1013/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽³⁾:
 - (a) chuig páirtí sa Choinbhinsiún a chuir toirmeasc ar allmhairiú dramhaíola guaisí agus dramhaíola eile mar sin, arna léiriú i gcomhréir le hAirteagal 4(1) pointe (b) de Choinbhinsiún Basel;
 - (b) chuig stát allmhairiúcháin nach dtoilíonn i scríbhinn don allmhairiú sonrach, sa chás nach bhfuil toirmeasc curtha ag an stát allmhairiúcháin sin ar dhramhaíl ghuaiseach mar sin a allmhairiú, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 4(1) pointe (c) de Choinbhinsiún Basel;
 - (c) chuig páirtí nach páirtí é i gCoinbhinsiún Basel, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 4(5) de Choinbhinsiún Basel;

⁽¹⁾ Rialachán (AE) 2017/852 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Bealtaine 2017 maidir le mearcair, agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1102/2008 (IO L 137, 24.5.2017, lch. 1).

⁽²⁾ Rialachán (AE) 2019/1021 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Meitheamh 2019 maidir le truailléáin orgánacha mharthanacha (IO L 169, 25.6.2019, lch. 45).

⁽³⁾ Rialachán (CE) Uimh. 1013/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Meitheamh 2006 maidir le loingsiú dramhaíola (IO L 190, 12.7.2006, lch. 1).

▼B

- (d) chuig stát allmhairiúcháin mura ndéantar an dramhaíl ghuaiseach nó an dramhaíl eile sin a bhainistiú ar bhealach atá neamhdhíobhálach don chomhshaol sa stát sin nó in áit eile, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 4(8), an chéad abairt de Choinbhinsiún Basel;
11. Toirmeasc ar dhramhaíl ghuaiseach a onnmhairiú ó thíortha a liostaítear in Iarscríbhinn VII a ghabhann le Coinbhinsiún Basel chuig tíortha nach liostaítear in Iarscríbhinn VII le haghaidh oibríochtaí a liostaítear in Iarscríbhinn IV a ghabhann le Coinbhinsiún Basel, arna léiriú i gcomhréir le hAirteagal 4A de Choinbhinsiún Basel agus le hAirteagal 34 agus Airteagal 36 de Rialachán (CE) Uimh. 1013/2006;
12. Toirmeasc ar dhramhaíl ghuaiseach agus dramhaíl eile a allmhairiú ó thír nach páirtí é agus nár dhaingnigh Coinbhinsiún Basel go fóill, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 4(5) de Choinbhinsiún Basel;
13. An oibleagáid chun drochthionchair ar na maoiné atá sainithe mar oidhreacht nádúrtha a sheachaint nó a íoslaghdú mar a shainmhínítear in Airteagal 2 den Choinbhinsiún maidir leis an Oidhreacht Dhomhanda, Chultúrtha agus Nádúrtha a chosaint an 16 Samhain 1972 (an Coinbhinsiún maidir leis an Oidhreacht Dhomhanda), arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 5 pointe (d) den Choinbhinsiún maidir leis an Oidhreacht Dhomhanda agus leis an dlí is infheidhme sa dlínse ábhartha;
14. An oibleagáid chun drochthionchair ar bhogaigh a sheachaint nó a íoslaghdú mar a shainmhínítear in Airteagal 1 den Choinbhinsiún maidir le Bogaigh a bhfuil Tábhacht Idirnáisiúnta leo go háirithe mar Ghnáthóg d'Éin Uisce an 2 Feabhra 1971 (Coinbhinsiún Ramsar), arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 4(1) de Choinbhinsiún Ramsar agus leis an dlí is infheidhme sa dlínse ábhartha;
15. An oibleagáid truailliú ó longa a chosc, arna léirmhíniú i gcomhréir leis an gCoinbhinsiún Idirnáisiúnta um Thruailliú ó Longa a Chosc an 2 Samhain 1973, arna leasú le Prótacal 1978 (MARPOL 73/78). Áirítear sa mhéid sin:
- (a) toirmeasc ar na nithe seo a leanas a scaoileadh amach san fharraige:
 - (i) ola nó meascán olach mar atá sainmhínithe i Rialachán 1 d'Iarscríbhinn I a ghabhann le MARPOL 73/78, arna léirmhíniú i gcomhréir le Rialachán 9 go 11 d'Iarscríbhinn I a ghabhann le MARPOL 73/78;
 - (ii) substaintí leachtacha urchóideacha mar a shainmhínítear iad i Rialachán 1(6) d'Iarscríbhinn II a ghabhann le MARPOL 73/78, arna léirmhíniú i gcomhréir le Rialachán 5 agus 6 d'Iarscríbhinn II a ghabhann le MARPOL 73/78; agus
 - (iii) séarachas mar a shainmhínítear é i Rialachán 1(3) d'Iarscríbhinn IV a ghabhann le MARPOL 73/78, arna léirmhíniú i gcomhréir le Rialachán 8 agus 9 d'Iarscríbhinn IV a ghabhann le MARPOL 73/78;
 - (b) toirmeasc ar thruailliú neamhdhleathach ó shubstaintí díobhálacha a iompraítear ar muir i bhfoirm pacáistithe mar atá sainmhínithe i Rialachán 1 d'Iarscríbhinn III a ghabhann le MARPOL 73/78, arna léirmhíniú i gcomhréir le Rialachán 1 go 7 d'Iarscríbhinn III a ghabhann le MARPOL 73/78; agus
 - (c) toirmeasc ar thruailliú neamhdhleathach ó dhramhaíl longa mar atá sainmhínithe i Rialachán 1 d'Iarscríbhinn V a ghabhann le MARPOL 73/78, arna léirmhíniú i gcomhréir le Rialachán 3 go 6 a ghabhann le hIarscríbhinn V de MARPOL 73/78;
16. An oibleagáid truailliú na muirthimpeallachta a chosc, a laghdú agus a rialú trí dhumpáil, arna léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 210 de Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir le Dlí na Farraige an 10 Nollaig 1982 (UNCLOS) agus leis an dlí is infheidhme sa dlínse ábhartha.